Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa
SNP.551.2.2016

Sprawozdanie
z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty
w okresie od 1 września 2015r. do 31 sierpnia 2016r.

Spis treści

1. Wstęp ... 3

2. Ewaluacja ... 3

2.1 Ogólne informacje o liczbie ewaluacji ... 3

2.2 Wyniki ewaluacji ... 6

2.2.1 Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego ... 6

2.2.2 Szkoły podstawowe ... 8

2.2.3 Gimnazja ... 10

2.2.4 Licea ogólnokształcące ... 12

2.2.5 Technika ... 15

2.2.6 Zasadnicze szkoły zawodowe ... 17

2.2.7 Szkoły specjalne ... 19

2.2.8 Szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3d - 3e ustawy o systemie oświaty ... 21

2.2.9 Placówki doskonalenia nauczycieli ... 23

2.2.10 Placówki oświatowo-wychowawcze ... 24

2.2.11 Placówki kształcenia ustawicznego i inne, o których mowa w art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty ... 26

2.2.12 Szkoły specjalne przyspasabiające do pracy*, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty ... 27

2.3 Uogólnione wnioski z ewaluacji. ... 29

2.4 Rekomendacje na następny rok szkolny ... 30

3. Kontrola ... 31

3.1 Kontrole planowe ... 31

3.1.1 Ogólne informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli planowych (realizacji planu kontroli) ... 31

3.1.2 Wyniki i wnioski z poszczególnych kontroli planowych ... 32

3.1.2.1 Zgodność zatrudnienia nauczycieli szkół i placówek z wymaganymi kwalifikacjami. ... 32

3.1.2.2 Zgodność z przepisami prawa przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych. ... 37

3.1.2.3 Zgodność działania placówek niepublicznych z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach. ... 43

3.1.2.4 Realizacja kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych oraz prowadzenie dokumentacji kształcenia zgodnie z przepisami prawa oświatowego. ... 50

3.1.2.5 Prawidłowość organizacji pracy świetlicy szkolnej zorganizowanej w publicznej szkole podstawowej. ... 50

3.1.2.6 Zgodność z przepisami prawa wydawania orzeczeń i opinii przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych ... 54

3.1.3 Wnioski z kontroli planowych ... 55

3.2 Kontrole doraźne ... 56

3.2.1 Ogólne informacje o przeprowadzonych kontrolach doraźnych ... 56

3.2.2 Informacje dotyczące organizacji i przeprowadzania kontroli doraźnych ... 57

3.2.3 Wyniki kontroli doraźnych ... 58

3.2.4 Szczegółowe wyniki kontroli doraźnych. ... 58

3.2.4.1 Zgodność działania niepublicznych burs z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach. ... 58

3.2.4.2 Zgodność działania niepublicznych domów wczasów dziecięcych z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach. ... 61

3.2.5 Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych ... 62

4. Wspomaganie ... 63

4.1 Informacje opisujące działania Kuratora Oświaty w zakresie wspomagania szkół i placówek. ... 63

4.1.1 Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej Kuratorium analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli. ... 63

4.1.2 Promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek ... 64

4.1.3 Inne działania wspomagające ... 64

4.2 Wnioski z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty ... 65

1. Wstęp

Przedstawienie uogólnionej informacji zbiorczej o wynikach ewaluacji zewnętrznych i kontroli przeprowadzonych w województwie w roku szkolnym 2015/2016 (w okresie od 1 września 2015 r. do 31 maja 2016 roku) oraz sformułowanie rekomendacji dotyczących poprawy jakości pracy szkół i placówek w województwie.

2. Ewaluacja

2.1 Ogólne informacje o liczbie ewaluacji

W roku szkolnym 2015/2016 przeprowadzono 666 ewaluacji zewnętrznych, w tym **66** całościowych oraz **600** problemowych, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1 Liczba ewaluacji przeprowadzonych w roku szkolnym 2015/2016 z uwzględnieniem typów szkół i placówek.

Lp.	Typ szkoły / placówki	Liczba ewaluacji		
		całościowe	**problemowe**	**łącznie**
1.	Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego	15	169	**184**
2.	Szkoły podstawowe	29	181	**210**
3.	Gimnazja	9	92	**101**
4.	Licea ogólnokształcące	7	61	**68**
5.	Technika	1	20	**21**
6.	Zasadnicze szkoły zawodowe	0	9	**9**
7.	Licea profilowane	0	0	**0**
8.	Szkoły specjalne	0	11	**11**
9.	Inne szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3e - 3h ustawy o systemie oświaty	0	30	**30**
10.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	2	1	**3**
11.	Biblioteki pedagogiczne	0	0	**0**
12.	Placówki doskonalenia nauczycieli	2	2	**4**
13.	Placówki oświatowo-wychowawcze	0	14	**14**
14.	Placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego	0	1	**1**
15.	Szkoły specjalne przysposabiające do pracy oraz MOW-y, MOS-y i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty	1	7	**8**
16.	Specjalne ośrodki wychowawcze oraz placówki zapewniające opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy o systemie oświaty	0	2	**2**
		66	**600**	**666**

W roku szkolnym 2015/2016 **zaplanowano** **680** ewaluacji, **w tym 529** w szkołach samodzielnych i **151** w zespołach szkół.

Od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r. przeprowadzono 666 ewaluacji, **w tym 495** w szkołach samodzielnych i **171** w zespołach szkół.

W roku szkolnym 2015/2016 **zaplanowano** przeprowadzenie **680** (łączna liczba) ewaluacji, w tym: **68** (liczba) **ewaluacji całościowych** oraz **612** (liczba) **ewaluacji problemowych** w zakresie wymagań wskazanych w podstawowych kierunkach polityki oświatowej państwa, w wybranych typach szkół i rodzajach placówek oraz w zakresie wymagań wybranych przez kuratora oświaty:

a) w przedszkolach (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **121** ewaluacji;
b) w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, placówkach kształcenia ustawicznego oraz ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **318** ewaluacji;
c) w placówkach oświatowo-wychowawczych (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **12** ewaluacji;
d) w placówkach doskonalenia nauczycieli (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **19** ewaluacji, w tym 3 ewaluacje w poradniach psychologiczno-pedagogicznych;
e) w specjalnych ośrodkach wychowawczych oraz placówkach zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **2** ewaluacje;
f) w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, ośrodkach umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **4** ewaluacje;
g) wybranych przez kuratora oświaty - **204** ewaluacje*.

**łączna liczba bez wymienienia wybranych wymagań.*

Od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r. przeprowadzono 666 ewaluacji, w tym: **66** (liczba) **ewaluacji całościowych** oraz **600** (liczba) **ewaluacji** problemowych w zakresie wymagań wskazanych w podstawowych kierunkach polityki oświatowej państwa, w wybranych typach szkół i rodzajach placówek oraz w zakresie wymagań wybranych przez kuratora oświaty:

a) w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **120** ewaluacji;

b) w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, placówkach kształcenia ustawicznego oraz ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **323** ewaluacje;
c) w placówkach oświatowo-wychowawczych (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **11** ewaluacji;
d) w placówkach doskonalenia nauczycieli (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **7** ewaluacji, w tym 3 ewaluacje w poradniach psychologiczno-pedagogicznych;
e) w specjalnych ośrodkach wychowawczych oraz placówkach zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **2** ewaluacje;
f) w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, ośrodkach umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki (zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) – **3** ewaluacje;
g) wybranych przez kuratora oświaty - **200** ewaluacji.

W roku szkolnym 2015/2016 **zrealizowano**:
- **666** (łączna liczba) ewaluacji, co stanowi **98**% planu,
w tym:
- **66** (liczba) ewaluacji całościowych, co stanowi **97**% planu,
- **600** (liczba) ewaluacji problemowych, co stanowi **98**% planu, w ramach wymagań:
a) wskazanych w *Podstawowych kierunkach polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2015/2016* - **400** ewaluacji, co stanowi **98**% planu;
b) wybranych przez kuratora oświaty – **200** ewaluacji, co stanowi **98**% planu.

W roku szkolnym 2015/2016 kurator oświaty zajął stanowisko wobec **8** pisemnych umotywowanych zastrzeżeń dotyczących raportów z ewaluacji (zgłoszonych przez dyrektorów szkół i placówek), z czego kurator oświaty:
- stwierdził zasadność zgłoszonych zastrzeżeń (w całości) – 0 przypadków;
- stwierdził zasadność części zgłoszonych zastrzeżeń - 0 przypadków;
- stwierdził brak zasadności zgłoszonych zastrzeżeń - **7** przypadków;
- stwierdził wpływ zastrzeżeń po terminie – **1** przypadek.

2.2 Wyniki ewaluacji

2.2.1 Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

Wykres 1 Poziomy spełniania wymagań – przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego.

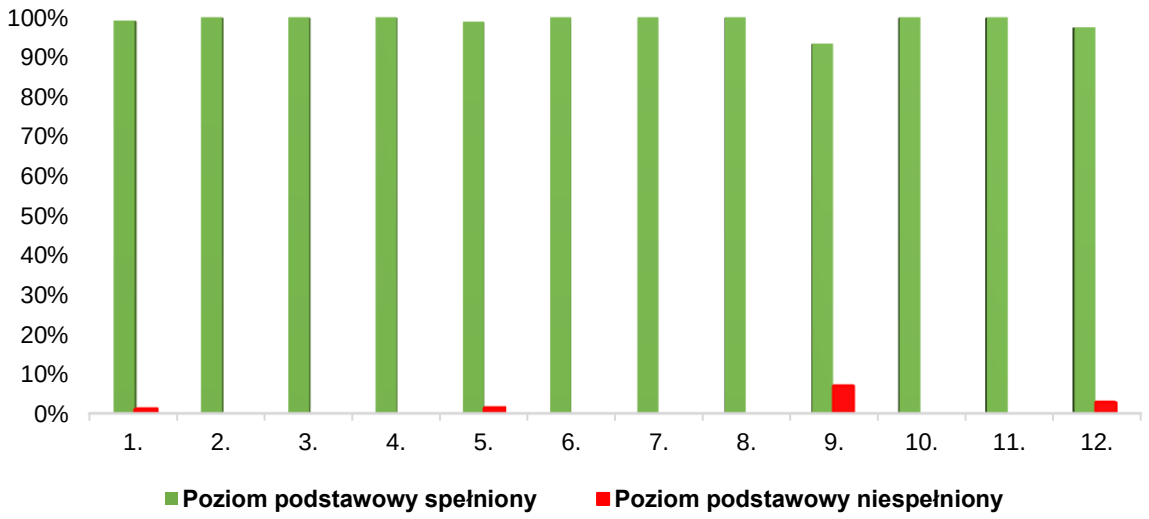

Tabela 2 Analiza jakościowa wyników ewaluacji - przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1	„Przedszkole realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój dzieci”	1. Przedszkola działają zgodnie z przyjętą koncepcją pracy, założenia której uwzględniają potrzeby rozwojowe dzieci, specyfikę pracy, oczekiwania środowiska lokalnego. 2. Rodzice uczestniczą w realizacji założeń koncepcji pracy, sprzyja to wzbogaceniu działań wychowawczo - dydaktycznych.	1. Nie we wszystkich przedszkolach uczestnictwo rodziców w modyfikacji koncepcji ma charakter powszechny.
2	„Dzieci są aktywne”	1. Aktywność dzieci w zajęciach wdraża je do samodzielności, rozwijania umiejętności poznawczych, umożliwia wspomaganie wielostronnego rozwoju. 2. Oferta edukacyjna przedszkoli dostosowana jest do możliwości rozwojowych dzieci, sprzyja osiąganiu sukcesów zgodnie z indywidualnymi predyspozycjami. 3. Przedszkola tworzą dzieciom możliwość udziału w działaniach na rzecz środowiska lokalnego, wpływa to na rozwijanie umiejętności społecznych i wzbogacanie wiedzy o najbliższym otoczeniu.	1. W przedszkolach tworzy się warunki umożliwiające kształcenie samodzielności dzieci, w mniejszym stopniu pobudzanie inicjatywności i podejmowanie decyzji.
3	„Przedszkole wspomaga rozwój dzieci z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”	1. W przedszkolach prowadzi się w sposób systemowy rozpoznanie potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci oraz indywidualnej sytuacji dziecka. 2. Na podstawie wyników badań diagnostycznych podejmowane są	1. Nie wszyscy badani rodzice deklarują wystarczające wsparcie ich dzieci w procesie uczenia się. 2. Nie wszystkie przedszkola zapewniają pełną realizację pomocy psychologiczno –

		działania skoncentrowane na rozwoju indywidualnych zdolności i możliwości dzieci, kształtowaniu umiejętności, zachowań i postaw, z uwzględnieniem potrzeb socjalnych.	pedagogicznej zgodnie z potrzebami dzieci - brak zajęć logopedycznych, korekcyjno – kompensacyjnych.
4.	Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. W przedszkolach budowane są relacje oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu oraz tworzone warunki sprzyjające bezpieczeństwu dzieci. 2. Podejmowane są spójne działania wychowawcze ukierunkowane na eliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań wśród dzieci. 3. Przedszkola podejmują działania antydyskryminacyjne włączając do współudziału rodziców.	Brak wskazań.
	„Zarządzanie przedszkolem służy jego rozwojowi”	1. Sposób zarządzania przedszkolem sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu. 2. Dyrektorzy podejmują działania zapewniające przedszkolu zewnętrzne wspomaganie adekwatnie do potrzeb.	1. Udział rodziców w podejmowaniu decyzji dotyczących pracy przedszkola najczęściej sprowadza się do organizacji uroczystości, wycieczek. 2. Nie wszyscy nauczyciele w planowaniu pracy wykorzystują aktualną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych. 3. W niepublicznych przedszkolach nie wszyscy nauczyciele z krótkim stażem pracy mają wsparcie ze strony dyrektora i innych nauczycieli.
5.	Pozostałe wymagania (2,3,7,8,9,10,11) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Przedszkola organizują procesy edukacyjne sprzyjające rozwojowi dzieci we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego. 2. Udział przedszkola w inicjatywach środowiska lokalnego wzbogaca ofertę edukacyjną, wpływa na rozwój kompetencji adaptacyjnych wśród dzieci.	1. Informacje na temat losów absolwentów rzadko pozyskiwane są przez przedszkola w sposób systemowy.

**dotyczy również oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych.*

- **Wnioski z ewaluacji przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego:**

1. Przedszkola podejmują działania spójne z założeniami koncepcji pracy ukierunkowanej na wielostronny rozwój dzieci. Rodzice współpracują w realizacji działań wynikających z koncepcji pracy. Nie we wszystkich przedszkolach uczestnictwo rodziców w modyfikacji koncepcji ma charakter powszechny.
2. Przedszkola prowadzą w sposób systemowy rozpoznanie możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych oraz sytuacji społecznej każdego dziecka. Oferta edukacyjna przedszkoli dostosowana jest do możliwości rozwojowych dzieci z niepełnosprawnościami oraz uzdolnieniami, umożliwia osiąganie sukcesów na miarę indywidualnych predyspozycji każdego dziecka.
3. Dzieci z zaangażowaniem uczestniczą w zajęciach, podejmują różnorodne aktywności, w tym działania na rzecz społeczności lokalnej. W przedszkolach tworzy się warunki sprzyjające kształtowaniu samodzielności dzieci, natomiast w mniejszym stopniu pobudzaniu ich inicjatywności i podejmowaniu decyzji. Dzieci najczęściej są odtwórcami działań nauczycieli.

2.2.2 Szkoły podstawowe

Wykres 2 Poziomy spełniania wymagań – szkoły podstawowe.

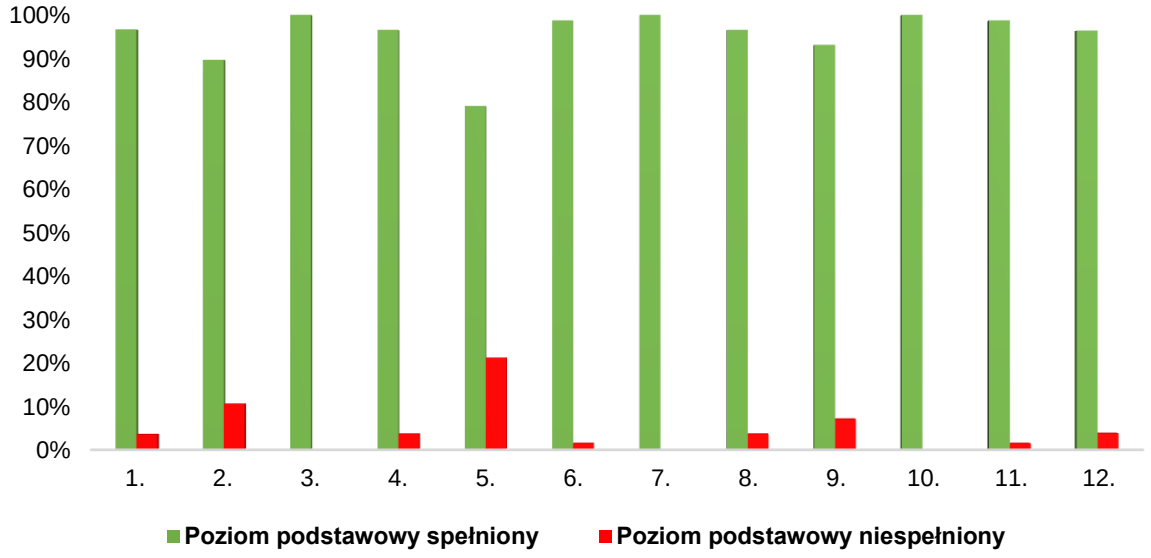

Tabela 3 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – szkoły podstawowe.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. W realizacji procesów edukacyjnych spójnych z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji podstawy programowej, szkoły wykorzystują wiedzę z prowadzonych diagnoz, w tym dotyczącej poziomu wiedzy i umiejętności uczniów z poprzedniego etapu kształcenia. 2. Szkoły podejmują działania adekwatnie do potrzeb rozwojowych uczniów, tworzą możliwość nabywania wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej. 3. Uczniowie angażują się w realizację działań inicjowanych przez szkołę, mają możliwość odnoszenia sukcesów dydaktycznych, wychowawczych i sportowych.	1. Prowadzone w szkole analizy wyników sprawdzianów zewnętrznych i osiągnięć uczniów nie zawsze przekładają się na wzrost efektywności nauczania. 2. Nie wszyscy nauczyciele tworzą uczniom możliwość kształcenia kompetencji wynikających z podstawy programowej, w tym formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym, posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji"	1. W szkołach prowadzi się rozpoznanie potrzeb rozwojowych i sytuacji społecznej każdego ucznia, w celu wspierania w przezwyciężaniu trudności. 2. Szkoły dostosowują do potrzeb uczniów ofertę zajęć pozalekcyjnych o charakterze wyrównawczym, rozwijającym zainteresowania. 3. Realizacja programów profilaktycznych uwzględnia działania antydyskryminacyjne.	1. Nie wszyscy nauczyciele indywidualizują proces edukacyjny uwzględniając potrzeby każdego ucznia. 2. Nie wszyscy uczniowie otrzymują od nauczycieli informację zwrotną o postępach w nauce. 3. Nie wszyscy uczniowie i rodzice otrzymują od nauczycieli wsparcie adekwatnie do potrzeb.
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia	1. W szkołach analizowane są wyniki sprawdzianu zewnętrznego i ewaluacji wewnętrznej.	1. Nie wszystkie szkoły wykorzystują w sposób planowy wyniki badań zewnętrznych

	wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych"	2. Wyniki monitorowania osiągnięć uczniów wykorzystywane są przez nauczycieli do modyfikacji planów pracy i organizacji zajęć dodatkowych.	w doskonaleniu organizacji procesów edukacyjnych. 2. Działania podejmowane na podstawie wniosków z analizy wyników sprawdzianów nie zawsze przekładają się na wzrost efektów kształcenia.
4.	Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. Szkoły podejmują działania skoncentrowane na kształtowaniu wśród uczniów bezpiecznych zachowań i pożądanych społecznie postaw, w tym, w ramach współpracy z instytucjami zewnętrznymi. 2. Szkoły prowadzą działania edukacyjne o charakterze antydyskryminacyjnym, angażują w ich realizację społeczność szkolną.	1. Analizowanie działań wychowawczych rzadko ma charakter systemowy. 2. Nie wszystkie szkoły dokonują modyfikacji działań wychowawczych, w tym, przy współudziale uczniów i rodziców. 3. Działania szkół zapewniające uczniom bezpieczeństwo nie zawsze są skuteczne. Uczniowie doświadczają agresji werbalnej i pozawerbalnej.
	„Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi”	1. Proces zarządzania sprzyja współpracy nauczycieli w planowaniu i realizacji zadań oraz przeprowadzaniu ewaluacji pracy szkoły. 2. Dyrektorzy szkół tworzą warunki służące organizacji procesów edukacyjnych, w tym w ramach wsparcia zewnętrznego.	1. Nie wszystkie szkoły podejmują działania o charakterze nowatorskim, wynikające z potrzeb uczniów i służące ich rozwojowi. 2. Nie wszyscy dyrektorzy inspirują nauczycieli do interesowania się najnowszymi wynikami badań zewnętrznych z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych oraz wykorzystania tej wiedzy w procesie uczenia się. 2. Uczniowie i rodzice rzadko uczestniczą w procesach decyzyjnych.
5.	Pozostałe wymagania (1,2,4,7,8,9,10) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Szkoły prowadzą systematyczną i celową współpracę z podmiotami środowiska lokalnego na rzecz rozwoju własnego i uczniów. 2. Założenia koncepcji pracy szkoły są znane i akceptowane przez rodziców i uczniów.	1. W promowaniu wartości edukacji szkoły rzadko wykorzystują informacje o losach absolwentów. 2. Udział rodziców w przedsięwzięciach realizowanych przez szkoły przeważnie ogranicza się do współorganizacji uroczystości szkolnych i wycieczek klasowych.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.*

- **Wnioski z ewaluacji szkół podstawowych:**

1. Szkoły dokonują diagnozy wiedzy i umiejętności uczniów, w tym z poprzedniego etapu kształcenia oraz analizują osiągnięcia edukacyjne. Wyniki badań ułatwiają planowanie działań nakierowanych na zaspokojenie potrzeb rozwojowych uczniów i osiąganie przez nich sukcesów edukacyjnych. Jednak wdrożone wnioski nie zawsze przynoszą poprawę efektów kształcenia.

2. Nauczyciele realizują podstawę programową z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji, dają uczniom możliwość kształcenia niektórych umiejętności określonych w podstawie programowej.
   Nauczyciele podczas lekcji rzadziej tworzą uczniom warunki sprzyjające kształceniu umiejętności myślenia naukowego oraz uczenia się. Uczniowie sporadycznie wykonują zadania o dużym stopniu skomplikowania (stosowanie wiedzy i umiejętności w sytuacjach nietypowych, formułowanie sądów i opinii wraz z uzasadnieniami).
3. W szkołach prowadzi się rozpoznanie możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów oraz indywidualnej sytuacji społecznej każdego z nich, w celu wyrównywania szans edukacyjnych. Nie wszyscy nauczyciele indywidualizują proces edukacyjny uwzględniając potrzeby każdego ucznia. Z deklaracji ankietowanych uczniów i rodziców wynika, że nie otrzymują oni od nauczycieli wystarczającego wsparcia adekwatnie do oczekiwań.

2.2.3 Gimnazja

Wykres 3 Poziomy spełniania wymagań – gimnazja.

Tabela 4 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – gimnazja.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. W gimnazjach prowadzone są diagnozy osiągnięć uczniów, w tym z poprzedniego etapu edukacyjnego, które umożliwiają zdefiniowanie potencjału rozwojowego uczniów i przygotowanie oferty adekwatnie do potrzeb uczących się. 2. Procesy edukacyjne są spójne z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji podstawy programowej. Uczniowie podczas rozwiązywania zadań najczęściej mają	1. Procesy edukacyjne realizowane w szkołach nie zapewniają wszystkim uczniom kształcenia kluczowych kompetencji. Najrzadziej rozwijane są umiejętności myślenia naukowego i matematycznego oraz posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno - komunikacyjnymi. 2. Działania edukacyjne nauczycieli zorientowane na

		możliwość odwoływania się do nabytej wiedzy. 3. Nauczyciele powszechnie monitorują osiągnięcia uczniów i wdrażają wnioski z analiz.	osiąganie sukcesów w konkursach, zawodach, prezentacjach adresowane są do nielicznej grupy uczniów. Nie zawsze przekładają się na wzrost wyników na egzaminie gimnazjalnym.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji";	1. W gimnazjach, na podstawie prowadzonego rozpoznania potrzeb uczniów, podejmowane są działania skoncentrowane na pomocy w przezwyciężaniu trudności wynikających ze społecznej sytuacji uczących się. 2. Szkoły współpracują z instytucjami zewnętrznymi w ramach organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej. 3. Oferta zajęć pozalekcyjnych daje uczniom możliwość powszechnego dostępu i wyboru. Katalog zawiera zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne.	1. Nie wszyscy nauczyciele podejmują powszechnie działania uwzględniające indywidualizację pracy z uczniem podczas lekcji. 2. Nauczyciele zbyt rzadko rozmawiają z uczniami na temat sposobów radzenia sobie z trudnościami w nauce. 3. Nie wszyscy rodzice oceniają wsparcie otrzymywane w szkole za wystarczające.
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych"	1. W gimnazjach systematycznie dokonuje się analizowania wyników egzaminów zewnętrznych i ewaluacji wewnętrznej, a wnioski z analiz wykorzystuje się do planowania pracy. 2. Monitorowanie działań podejmowanych przez szkoły pozwala na wprowadzanie modyfikacji ukierunkowanych na poprawę efektywności procesów edukacyjnych.	1. Nie wszyscy nauczyciele znają wyniki badań zewnętrznych i widzą potrzebę ich wykorzystywania do planowania i modyfikowania procesów edukacyjnych oraz rozwoju kompetencji zawodowych.
4.	<u>Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty:</u> „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. W szkołach analizuje się pod kątem skuteczności podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne oraz dokonuje się ich modyfikacji w przypadku potrzeby. 2. Działania antydyskryminacyjne prowadzone są w gimnazjach zgodnie z programami szkoły - wychowawczym i profilaktyki. Ich realizacja odbywa się we współpracy z podmiotami zewnętrznymi.	1. Nie wszystkie gimnazja powszechnie zapewniają uczniom poczucie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego – uczniowie szczególnie doświadczają przemocy werbalnej (obrażanie, nieprzyjemny sposób zachowania się rówieśników w stosunku do siebie). 2. Nie we wszystkich szkołach normy i zasady zachowania uzgadniane są wspólnie z uczniami i rodzicami (w ramach współpracy podmiotów społeczności szkolnej).
	„Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi”	1. Dyrektorzy podejmują działania zapewniające szkole właściwą realizację procesów dydaktycznego, wychowawczo – opiekuńczego. 2. Zarządzanie sprzyja doskonaleniu zawodowemu kadry pedagogicznej.	1. Nie we wszystkich szkołach dyrektorzy skutecznie motywują nauczycieli do zdobywania wiedzy o najnowszych badaniach naukowych z pedagogiki, psychologii i dyscyplin pokrewnych oraz

		3. Dyrektorzy podejmują starania zapewnienia wspomagania zewnętrznego adekwatnie do zdefiniowanych potrzeb szkoły.	wykorzystania jej w pracy z uczniami.
5.	Pozostałe wymagania (1,2,4,7,8,9,10) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Szkoły realizują działania wynikające z przyjętych koncepcji pracy. 2. Szkoły inicjują różnorodne przedsięwzięcia na rzecz środowiska, podczas których promowana jest wartość edukacji. 3. Współpraca gimnazjów z podmiotami działającymi w środowisku lokalnym sprzyja zaspokojeniu edukacyjnych potrzeb uczniów, służy rozwojowi szkoły.	1. Nie wszystkie gimnazja wprowadzają rozwiązania służące opiniotwórczej roli rodziców i ich partycypacji w realizowanych działaniach. 2. Nie wszyscy nauczyciele w sposób systematyczny kształtują u uczniów postawę uczenia się przez całe życie.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.*

- **Wnioski z ewaluacji gimnazjów:**

1. W planowaniu i realizacji procesów edukacyjnych uwzględnia się zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej oraz wnioski płynące z monitorowania osiągnięć uczniów. W szkołach niepublicznych najczęściej realizowane są treści rozszerzające podstawę programową. W gimnazjach uczniowie podczas lekcji rzadziej mają możliwość kształtowania umiejętności myślenia naukowego, stosowania wiedzy i umiejętności w sytuacjach nietypowych, wnioskowania i argumentowania oraz uczenia się.
2. Nauczyciele stosują różnorodne formy pracy z uczniami, jednak w większym stopniu dotyczy to uczniów z trudnościami w nauce niż uczniów zdolnych. W gimnazjach indywidualizacja procesu edukacyjnego w odniesieniu do każdego ucznia nie jest powszechną praktyką wszystkich nauczycieli.
3. Prowadzone są działania wychowawcze, w tym profilaktyczne, ukierunkowane na kształtowanie u uczniów bezpiecznych zachowań i społecznie pożądanych postaw. Gimnazja realizują zadania dotyczące przeciwdziałania dyskryminacji. Oddziaływania szkoły w tym zakresie cechuje niska skuteczność, nie wszyscy uczniowie czują się bezpiecznie, nie mają poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.

2.2.4 Licea ogólnokształcące

Wykres 4 Poziomy spełniania wymagań – licea ogólnokształcące.

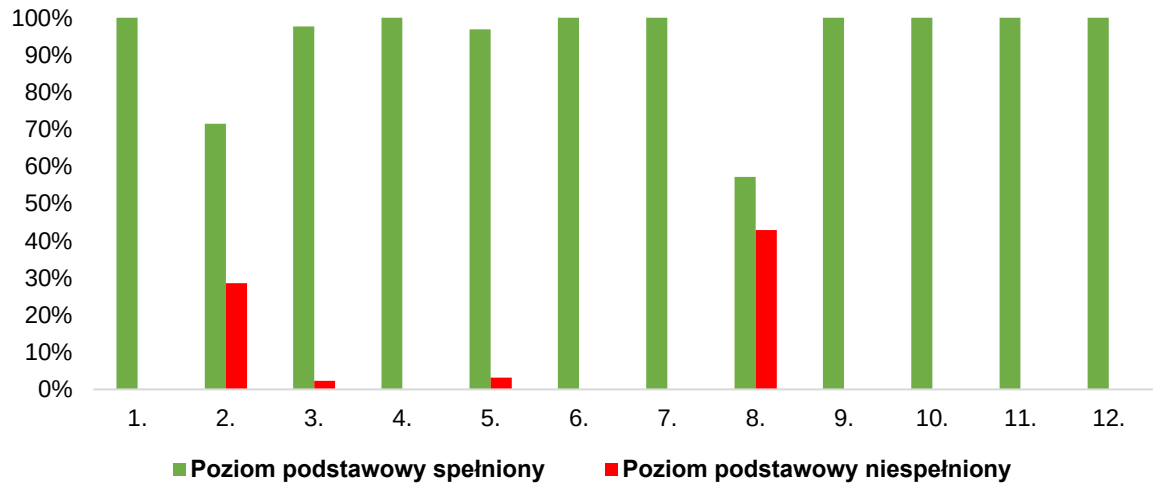

Tabela 5 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – licea ogólnokształcące.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. Procesy edukacyjne są spójne z najważniejszymi umiejętnościami opisanymi w podstawie programowej oraz zalecanymi warunkami i sposobami realizacji podstawy programowej. 2. Nauczyciele realizują podstawę programowa, wykorzystując wyniki diagnozy osiągnieć edukacyjnych, w tym indywidualnych potrzeb i możliwości.	1. Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów nie zawsze przynoszą wzrost efektów kształcenia.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji";	1. Monitorowanie skuteczności prowadzonych działań edukacyjnych umożliwia organizację pracy sprzyjającą osiąganiu sukcesów na miarę potrzeb i możliwości uczniów. 2. Działania służące przezwyciężaniu trudności w nauce są adekwatne do potrzeb uczniów, a pozyskane wsparcie instytucji zewnętrznych służy wspieraniu uczniów w trudnej sytuacji socjalnej. 3. W szkołach w sposób systemowy rozpoznawane są możliwości i potrzeby uczniów oraz ich problemy, w tym społeczne, rodzinne, środowiskowe, materialne.	1. Nie we wszystkich szkołach wsparcie udzielane uczniom odpowiada ich oczekiwaniom i potrzebom. 2. Nie wszystkie szkoły prowadzą działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacyjnego w odniesieniu do każdego ucznia.
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych"	1. Wnioski z analizy wyników egzaminów maturalnych i ewaluacji wewnętrznej służą podejmowaniu działań dydaktycznych. Szkoły monitorują je i modyfikują w razie potrzeby. 2. Realizowane działania wychowawcze, profilaktyczne i antydyskryminacyjne są adekwatne do zdiagnozowanych potrzeb uczniów. 3. Rodzice akceptują działania wychowawcze i profilaktyczne realizowane w szkołach.	1. Nie wszyscy nauczyciele znają i wykorzystują wyniki badań zewnętrznych innych niż wyniki egzaminu maturalnego. 2. Działania podejmowane przez niektóre szkoły nie zapewniają wszystkim uczniom poczucia bezpieczeństwa. 3. Nie we wszystkich szkołach uczniowie i rodzice mają wpływ na tworzenie obowiązujących regulacji i zasad postępowania.
4.	Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. Współpraca z rodzicami i partnerami społecznymi wspiera rozwój uczniów, sprzyja skutecznej profilaktyce, zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego oraz psychicznego. 2. Uczestniczenie uczniów w różnorodnych projektach edukacyjnych, w tym międzynarodowej wymianie młodzieży stwarza warunki do kształtowania postaw i kompetencji społecznych, wpływa na osobowościowy rozwój młodzieży. 3. W szkołach budowane są relacje oparte na zaufaniu i respektowaniu	1. Nie we wszystkich szkołach udział rodziców w modyfikacji działań wychowawczych jest zadowalający.

		wspólnie ustalonych zasad zachowania.	
	„Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi”	1. Działania zarządcze służą skutecznemu pozyskiwaniu wsparcia ze strony podmiotów zewnętrznych, angażowaniu nauczycieli w proces decyzyjny i doskonaleniu zawodowemu. 2. Znajomość wymagań państwa wobec szkół wpływa na zaangażowanie nauczycieli w proces ewaluacji wewnętrznej i służy refleksji.	1. Nie we wszystkich szkołach zaangażowanie rodziców w działania wychowawczo-profilaktyczne prowadzone przez szkołę, jest zadowalające. 2. Nie wszyscy nauczyciele wspierani są przez dyrektorów w procesie wdrażania nowatorskich rozwiązań pedagogicznych. 3. Nie wszystkie szkoły wykorzystują wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego do podejmowania działań służących rozwojowi.
5.	Pozostałe wymagania (1, 2, 4, 5, 9, 10, 12) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Procesy edukacyjne są w szkołach planowane, systematycznie monitorowane i w miarę potrzeb modyfikowane, zgodnie z potrzebami i możliwościami uczniów. 2. Uczniowie poprzez aktywne uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz inicjowanie działań na rzecz klasy, szkoły i środowiska lokalnego, nabywają umiejętności i kompetencje przydatne w dorosłym życiu. 3. Podejmowane działania na rzecz środowiska lokalnego, we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, zaspokajają potrzeby o charakterze kulturotwórczym, socjalnym i charytatywnym.	1. Działania kształtujące u uczniów umiejętność uczenia się nie są powszechną praktyką wszystkich nauczycieli. 2. Nie we wszystkich szkołach działania promujące postawy uczenia się przez całe życie podejmowane są powszechnie przy współudziale uczniów i rodziców.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.*

- **Wnioski z ewaluacji liceów ogólnokształcących:**

1. Nauczyciele monitorują i analizują osiągnięcia edukacyjne uczniów, jednak działania wynikające z wniosków nie zawsze przekładają się na wzrost efektów kształcenia. Nie wszyscy nauczyciele wykorzystują podczas planowania, realizowania i modyfikowania pracy dydaktyczno-wychowawczej aktualną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.
2. W realizacji działań edukacyjnych szkoły kładą nacisk na podmiotowe traktowanie uczniów, tworzenie właściwych relacji interpersonalnych. Rozwiązania te sprzyjają zapewnieniu uczniom poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.
3. W szkołach podejmowane są działania prorozwojowe, służą im: angażowanie nauczycieli w przeprowadzanie ewaluacji wewnętrznej, wdrażanie wniosków z nadzoru pedagogicznego, partycypacja wszystkich podmiotów społeczności szkolnej w procesach decyzyjnych.

2.2.5 Technika

Wykres 5 Poziomy spełniania wymagań – technika.

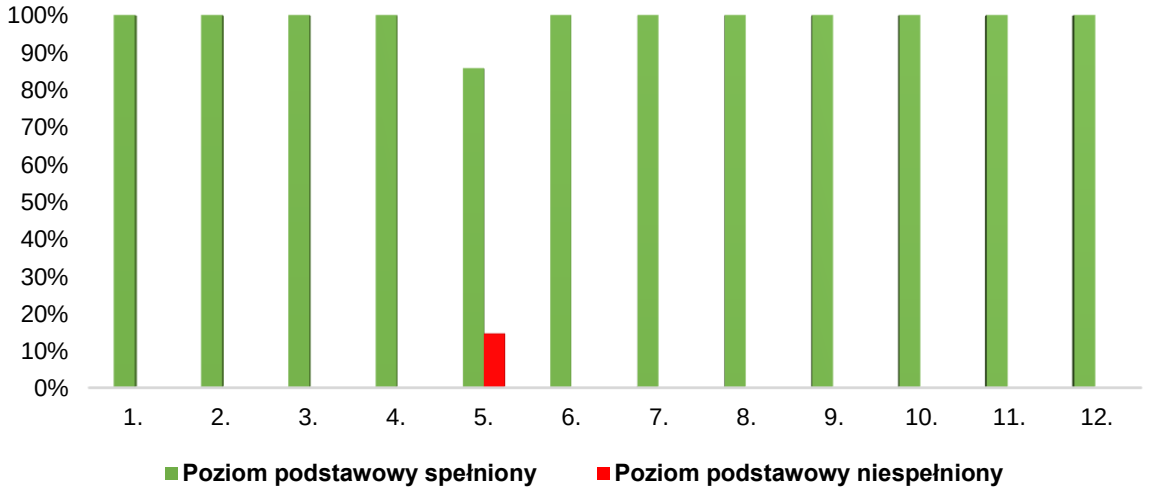

Tabela 6 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – technika.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. Nauczyciele powszechnie diagnozują osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego i na tej podstawie wyznaczają kierunki do pracy. 2. Szkoły organizują procesy edukacyjne sprzyjające uczącym się nabywanie wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej. 3. W szkołach diagnozuje się osiągnięcia uczniów i wdraża wnioski wynikające z monitorowania i analizowania osiągnięć.	1. Podejmowane przez szkoły działania, wynikające z wniosków z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów, nie zawsze skuteczne są z poprawie efektów kształcenia.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji";	1.Szkoły w sposób systemowy rozpoznają możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe uczniów. 2. Zaangażowanie wszystkich pracowników szkoły w tworzenie przyjaznej i bezpiecznej atmosfery służy wszechstronnemu rozwojowi każdego ucznia, budowaniu relacji interpersonalnych oraz prowadzeniu działań pomagających przezwyciężać trudności. 3. Szkoły systematycznie współpracują z różnymi podmiotami działającymi w środowisku lokalnym, identyfikują wzajemne potrzeby i potencjał. Obustronna współpraca wpływa na zaspokajanie zdiagnozowanych potrzeb środowiska lokalnego, umożliwia szkole korzystanie z zasobów środowiska w procesie uczenia się.	1. Nie we wszystkich szkołach indywidualizacja procesu edukacyjnego ma charakter działań powszechnych.
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia	1. Nauczyciele wykorzystują różnorodne badania edukacyjne do	1. Nie we wszystkich szkołach wnioski z badań i analiz wewnętrznych tworzą spójny

	wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych"	planowania i modyfikowania własnej pracy. 2. Szkoły na podstawie wyników badań wewnętrznych tworzą ofertę zajęć dodatkowych, która uwzględnia potrzeby uczniów. 3. W szkołach wdrażane są wnioski z analizy wyników egzaminów zewnętrznych, ewaluacji wewnętrznej oraz indywidualnych badań prowadzonych przez nauczycieli, które wpływają na wzrost efektów kształcenia.	system działań nauczycieli, a ich wdrażanie nie jest systematycznie monitorowane. 2. Nie wszyscy nauczyciele korzystają systematycznie z wyników badań zewnętrznych w planowaniu i modyfikowaniu pracy dydaktyczno-wychowawczej.
4.	Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. Realizowane w szkołach programy - wychowawczy i profilaktyki - uwzględniają potrzeby uczniów i specyfikę środowiska lokalnego. 2. Szkoły podejmują działania antydyskryminacyjne adekwatnie do rozpoznanych potrzeb uczniów.	1. Nie we wszystkich szkołach uczniowie mają poczucie sprawiedliwego traktowania, a relacje pomiędzy uczniami i nauczycielami nie zawsze oparte są na wzajemnym zaufaniu. 2. Nie we wszystkich szkołach uczniowie mają wpływ na tworzenie wewnętrznych regulacji, m. in. zasad postępowania i współżycia w szkole.
	„Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi”	1. Dyrektorzy szkół umożliwiają zewnętrzne wsparcie w organizowaniu procesu dydaktyczno – wychowawczego. Zakłady pracy obejmują uczniów swoim patronatem, co ułatwia kształcenie w zawodach i sprzyja wspieraniu uczniów w ich rozwoju. 2. W procesie zarządzania dyrektorzy tworzą nauczycielom warunki sprzyjające doskonaleniu zawodowemu oraz aktywnej współpracy wszystkich podmiotów szkolnej społeczności.	1. Nauczyciele w niewielkim stopniu wykorzystują w swoich działaniach najnowszą wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.*

- **Wnioski z ewaluacji techników:**

1. Podejmowane przez szkoły działania dydaktyczno-wychowawcze, w tym kształcenie postaw, kompetencji i umiejętności społecznych oraz zawodowych, umożliwiają absolwentom kontynuowanie nauki na wyższym etapie kształcenia, przygotowują do funkcjonowania na rynku pracy.
2. Szkoły podejmują działania sprzyjające rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień uczniów, osiąganiu indywidualnych sukcesów, poprzez, m. in. analizowanie wyników egzaminów zewnętrznych, modyfikowanie oferty zajęć pozalekcyjnych, realizowanie projektów edukacyjnych. Jednak, w planowaniu i modyfikowaniu pracy dydaktyczno-wychowawczej, nie wszyscy nauczyciele korzystają z wyników badań zewnętrznych.
3. Zarządzanie szkołami ukierunkowane jest na zapewnienie warunków wspierających proces wychowania, uczenia się i nauczania, między innymi poprzez dbałość o specjalistyczne wyposażenie pracowni zawodowych, skuteczne pozyskiwanie zasobów zewnętrznych.

2.2.6 Zasadnicze szkoły zawodowe

Wykres 6 Poziomy spełniania wymagań – zasadnicze szkoły zawodowe.

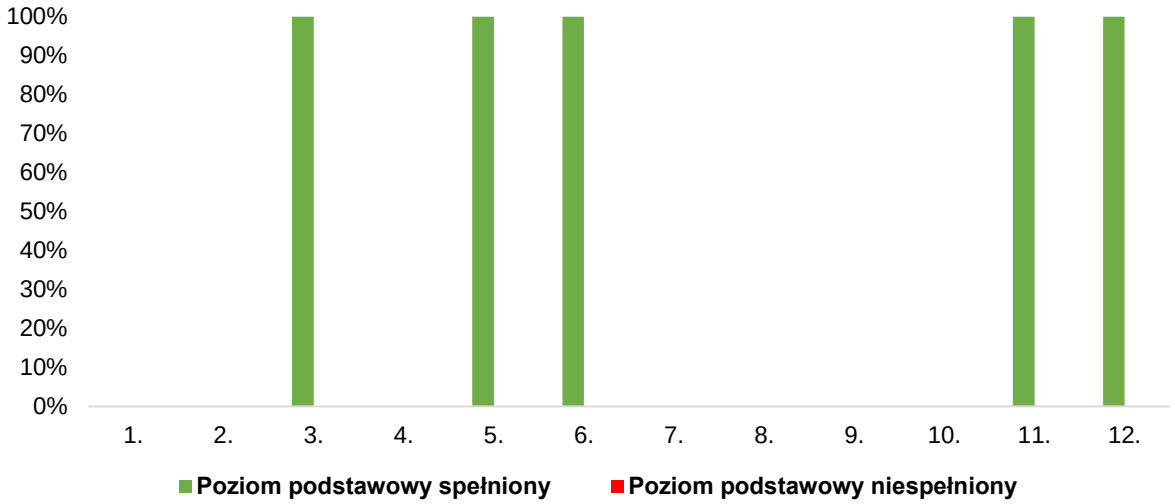

Tabela 7 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – zasadnicze szkoły zawodowe.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. Nauczyciele wykorzystują wiedzę na temat osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego w realizacji podstawy programowej. 2. Działania prowadzone przez nauczycieli zapewniają uczniom w procesie uczenia się przede wszystkim: wyrównanie zaległości z poprzedniego etapu edukacyjnego, wykorzystanie wcześniej zdobytej wiedzy, kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów poznawczych. 3. Procesy edukacyjne są spójne z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego i w zawodzie.	1. Nie we wszystkich szkołach działania nauczycieli wynikające z wdrażania wniosków (monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów) prowadzą do wzrostu efektów kształcenia.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji";	1. Szkoły w sposób systemowy rozpoznają możliwości i potrzeby uczniów. 2. Nauczyciele indywidualizują proces edukacyjny zgodnie z potrzebami i możliwościami ucznia. 3. Szkoły podejmują działania na rzecz przezwyciężania występujących problemów i trudności, w tym, wynikających ze społecznej sytuacji uczniów.	1. Nie we wszystkich szkołach wsparcie udzielane uczniom odpowiada ich potrzebom.
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego,	1. Szkoły prowadzą analizę wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz wyników ewaluacji wewnętrznej. 2. Nauczyciele analizują efektywność prowadzonych działań dydaktyczno-wychowawczych, wyniki wykorzystują w planowaniu i realizacji działań, adekwatnie do potrzeb uczniów.	1. Znajomość wyników badań zewnętrznych nie jest powszechna wśród nauczycieli.

	egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych"	3. Wnioski z analiz wyników egzaminów zewnętrznych wykorzystywane są do modyfikacji metod pracy, indywidualizacji procesu nauczania i doskonalenia umiejętności praktycznych.	
4.	Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, mają możliwości kształcenia postaw, rozwijania kompetencji i umiejętności istotnych w życiu społecznym, obywatelskim oraz zawodowym. 2. W szkołach prowadzone są systemowe działania wychowawcze, w tym antydyskryminacyjne, które pozwalają uczniom poznanie obowiązujących norm zachowań, budowanie interakcji opartych na wzajemnym szacunku i zaufaniu. 3. Szkoły dokonują monitorowania podejmowanych działań wychowawczych, wprowadzają konieczne modyfikacje.	1. Działania podejmowane przez szkoły skoncentrowane na zapewnieniu uczniom bezpieczeństwa nie zawsze są skuteczne. Nie wszyscy badani uczniowie potwierdzają poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. 2. Nie wszyscy badani uczniowie i rodzice deklarują możliwość wpływu na obowiązujące w szkole zasady postępowania. 3. Nie wszystkie szkoły dokonują modyfikacji działań wychowawczych, profilaktycznych i antydyskryminacyjnych.
	„Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi”	1. Dyrektor inspiruje nauczycieli do poszerzania kompetencji zawodowych, wykorzystywania w pracy najnowszej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych. 2. W ramach działań zarządczych tworzone są warunki sprzyjające podnoszeniu efektywności uczenia się. 3. Wnioski z nadzoru pedagogicznego stanowią podstawę w procesie doskonalenia jakości pracy szkół, a integralnym elementem zarządzania jest pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego, w ramach stałej współpracy z podmiotami środowiska lokalnego, głównie w zakresie pracy wychowawczej i nauki zawodu.	1. Nie we wszystkich szkołach rodzice są angażowani w proces decyzyjny dotyczący życia szkoły i prowadzonych działań edukacyjnych. 2. Nie wszystkie szkoły wykorzystują wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego do podejmowania działań służących rozwojowi szkoły. 3. Nie wszyscy nauczyciele wykorzystują w swojej pracy aktualną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.*

- **Wnioski z ewaluacji zasadniczych szkół zawodowych:**

1. Szkoły tworzą uczniom warunki sprzyjające nabywaniu wiadomości i umiejętności, przygotowaniu absolwentów do podjęcia pracy zawodowej. Służą temu prowadzone analizy osiągnięć uczniów, w tym z poprzedniego etapu edukacyjnego, odbywane praktyki zawodowe w środowisku naturalnym dla danego zawodu.
2. Nauczyciele analizują wyniki egzaminów zewnętrznych i badań wewnętrznych, a wdrażane wnioski przekładają się na wzrost wyników edukacyjnych uczniów. Nauczyciele w niewielkim stopniu wykorzystują w pracy dydaktyczno-wychowawczej najnowsze osiągnięcia z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.

3. Zarządzanie szkołami koncentruje się na wychowaniu, nauczaniu, zapewnieniu odpowiednich warunków do realizacji tych zadań oraz sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli. Nie wszystkie szkoły wykorzystują wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego do podejmowania działań służących rozwojowi.

2.2.7 Szkoły specjalne

Wykres 7 Poziomy spełniania wymagań – szkoły specjalne.

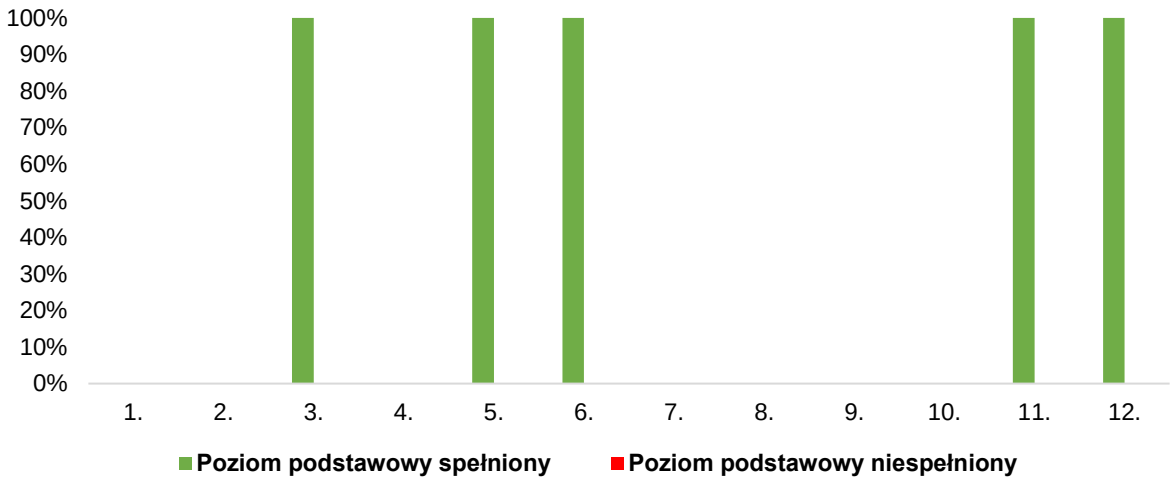

Tabela 8 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – szkoły specjalne.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. Nauczyciele realizują podstawę programową, koncentrując się na indywidualizacji wymagań, wykorzystaniu wyników diagnoz początkowych i monitorowaniu rozwoju każdego ucznia. 2. Kształcenie w zawodzie umożliwia zdobycie kwalifikacji zawodowych, zwiększa szanse na samodzielne i niezależne funkcjonowanie absolwentów na rynku pracy. 3. Szkoły wzbogacają zasoby wyposażenia dydaktycznego, co umożliwia realizację podstawy programowej i prowadzenie zajęć rewalidacyjnych.	1. Późne przechodzenie uczniów ze szkół ogólnodostępnych, w przypadku gdy kształcenie integracyjne nie jest efektywne, znacząco osłabia efektywność pracy szkoły specjalnej.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”	1. Szkoły w sposób systemowy monitorują potrzeby rozwojowe uczniów oraz skuteczność udzielanej uczniom pomocy. 2. Podejmowane przez szkoły działania wychowawcze i socjoterapeutyczne są skuteczne. 3. Szkoły powszechnie prowadzą działania zorientowane na indywidualizowanie pracy z uczniami.	Brak wskazań.

3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”	1. W szkołach prowadzona jest analiza wyników egzaminów zewnętrznych, jej wyniki umożliwiają właściwą organizację procesów edukacyjnych.	1. Nie wszystkie szkoły wykorzystują w organizowaniu procesów edukacyjnych wyniki badań zewnętrznych. 2. Nie wszystkie szkoły prowadzą monitorowanie podejmowanych działań.
4.	Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. Wspólnotowy charakter relacji szkolnej społeczności wspiera procesy socjalizacji i reedukacji uczniów, umożliwia wyrównywanie braków szkolnych przybywającym ze szkół ogólnodostępnych do poziomu kształcenia w zawodach. 2. Realizowane przez szkoły programy zewnętrzne wpływają na integrację uczniów niepełnosprawnych ze społeczeństwem. 3.Współpraca szkół z rodzicami w zakresie prowadzonych działań wychowawczych służy lepszemu rozumieniu przez młodzież istoty norm społecznych i kształtuje postawy zgodne z uniwersalnymi wartościami.	1. Nie wszyscy nauczyciele monitorują skuteczność podejmowanych działań wychowawczych.
	„Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi”	1. Podejmowane przez dyrektorów działania umożliwiają pracę dydaktyczną i rewalidacyjną, w tym wykorzystywanie osiągnięć współczesnej pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych. 2. Wnioski z nadzoru pedagogicznego, w tym ewaluacji wewnętrznej, są podstawą zarządzania szkołą, zapewniają projakościowy rozwój. 3. Zarządzanie szkołami sprzyja partycypacji społeczności szkolnej w procesie podejmowania decyzji dotyczących funkcjonowania szkół.	Brak wskazań.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.*

- **Wnioski z ewaluacji szkół specjalnych:**

1. Efektywne kształcenie w zawodzie prowadzi do zdobycia kwalifikacji zawodowych, zwiększając szanse na samodzielne i niezależne funkcjonowanie absolwentów na rynku pracy.
2. Wspólnotowy charakter relacji w społeczności szkolnej wspiera procesy socjalizacji i reedukacji uczniów, co umożliwia im uzupełnianie braków szkolnych do poziomu umożliwiającego kształcenie w zawodach.
3. W pracy wychowawczej szkoła coraz szerzej współpracuje z rodzicami i uczniami, co służy lepszemu rozumieniu przez młodzież istoty norm społecznych i kształtuje postawy zgodne z uniwersalnymi wartościami.

2.2.8 Szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3d - 3e ustawy o systemie oświaty

Wykres 8 Poziomy spełniania wymagań – szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3d - 3e ustawy o systemie oświaty

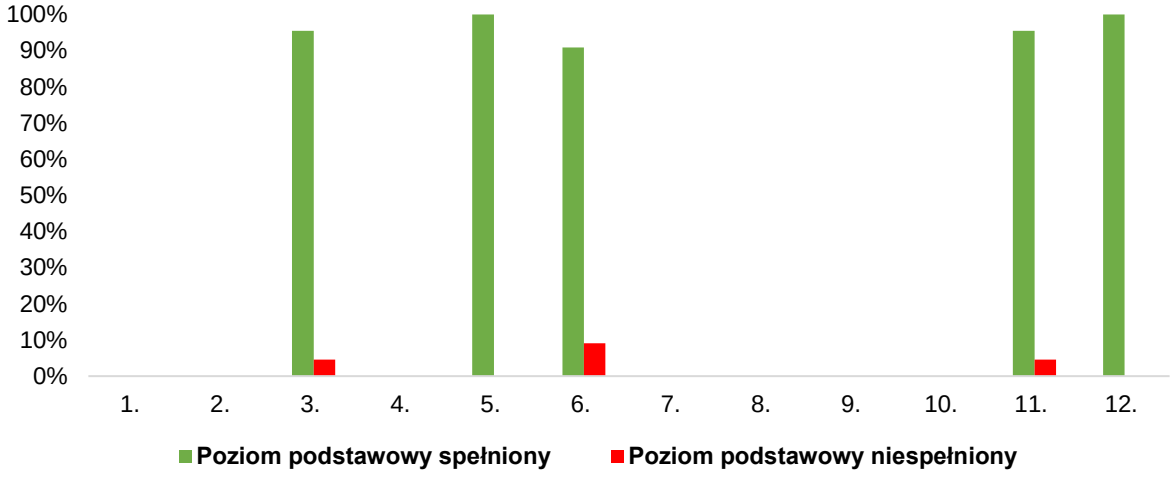

Tabela 9 Analiza jakościowa wyników ewaluacji - szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3d - 3e ustawy o systemie oświaty

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. Szkoły w procesie edukacyjnym łączą elementy kształcenia ogólnego i zawodowego. 2. Szkoły celowo i w sposób systemowy diagnozują osiągnięcia słuchaczy z poprzedniego etapu edukacyjnego, monitorują osiągnięcia edukacyjne, wnioski służą do aktywizacji słuchaczy i kształcenia umiejętności samodzielnego pozyskiwania wiedzy z różnych źródeł. 3. Szkoły podejmują działania edukacyjne zgodnie z podstawą programową, przygotowują słuchaczy do funkcjonowania na rynku pracy oraz w życiu społecznym.	1. Nie we wszystkich szkołach działania podejmowane na podstawie wniosków z monitorowania i analizowania osiągnięć słuchaczy przekładają się na wzrost efektów kształcenia.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji";	1. Działania wspierające słuchaczy są adekwatne do rozpoznanych potrzeb, służą pokonywaniu trudności w nauce, przygotowują do funkcjonowania na rynku pracy. 2. Słuchacze nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.	1. Nie wszyscy nauczyciele dostosowują formy i metody pracy do indywidualnych potrzeb i możliwości słuchaczy.

3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych"	1. Nauczyciele planują pracę dydaktyczną z wykorzystaniem wyników badań wewnętrznych i zewnętrznych. 2. Analizowanie wyników egzaminów zewnętrznych oraz ewaluacji wewnętrznej służy formułowaniu wniosków i rekomendacji do dalszej pracy.	1. Nie we wszystkich szkołach wyniki badań zewnętrznych są wykorzystywane do podnoszenia jakości kształcenia.
4.	Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. W szkołach prowadzone są systemowe działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym antydyskryminacyjne, dostosowane do zdiagnozowanych potrzeb słuchaczy. 2. Relacje podmiotów środowiska szkolnego oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu, co sprzyja tworzeniu atmosfery zaangażowania i współpracy. 3. Szkoły tworzą warunki do podejmowania przez słuchaczy działań w ramach samorządu uczniowskiego.	Brak wskazań.
	„Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi”	1. Działania zarządcze dyrektorów są adekwatne do podstawowych celów pracy szkół oraz potrzeb edukacyjnych słuchaczy. 2. Szkoły dysponują dobrze wyposażoną bazą dydaktyczną w zakresie prowadzonego kształcenia zawodowego. 3. Dyrektorzy zapewniają warunki do doskonalenia zawodowego nauczycieli.	Brak wskazań.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.*

- **Wnioski z ewaluacji innych szkół, o których mowa w art. 9 pkt 3d-3e ustawy o systemie oświaty:**

1. Nauczyciele prowadzą diagnozę i monitorują osiągnięcia słuchaczy, kształcą kompetencje kluczowe oraz umiejętności zawodowe i indywidualizują pracę. Rozwiązania te wpływają na poprawę jakości procesów nauczania i uczenia się słuchaczy oraz przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy.
2. Wspomaganie rozwoju słuchaczy jest adekwatne do zdiagnozowanych potrzeb, oczekiwań i indywidualnej sytuacji społecznej, udzielana pomoc umożliwia pokonywanie trudności w nauce, daje możliwość rozwoju zainteresowań i osiągania sukcesów edukacyjnych.
3. Szkoły dysponują dobrze wyposażoną bazą dydaktyczną dostosowaną do prowadzonego kształcenia zawodowego, co jest efektem współpracy dyrektora i nauczycieli z podmiotami zewnętrznymi, które wspierają szkoły w doposażeniu w najnowsze pomoce dydaktyczne.

2.2.9 Placówki doskonalenia nauczycieli

Wykres 9 Poziomy spełniania wymagań – placówki doskonalenia nauczycieli.

Tabela 10 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – placówki doskonalenia nauczycieli.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki";	1. Planowanie procesów edukacyjnych uwzględnia zdiagnozowane potrzeby klientów (odbiorców) a realizacja działań sprzyja ich rozwojowi. 2. Placówki systemowo pozyskują informacje o efektywności podejmowanych przez siebie działań szkoleniowych, w tym dotyczące adekwatności szkoleń i oferty szkoleń, poziomu zadowolenia klientów oraz wykorzystują je do doskonalenia prowadzonych przez siebie działań.	Brak wskazań.
2.	„Placówka zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki";	1. Działania podejmowane przez placówki zaspokajają różnorodne potrzeby klientów, przede wszystkim w zakresie podnoszenia efektywności bieżącej pracy dydaktyczno-wychowawczej w szkołach różnego typu oraz praktycznego wykorzystywania przez nauczycieli innowacyjnych i nowatorskich rozwiązań metodycznych. 2. Pracownicy merytoryczni systematycznie podnoszą kwalifikacje zawodowe, wykorzystują w pracy szkoleniowej najnowsze badania i trendy, inspirują nauczycieli do dalszego rozwoju osobistego. 3. Różnorodna oferta placówek pozwala klientom nabywać nowe kompetencje zawodowe.	Brak wskazań.
3.	„Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki"	1. Pracownicy placówek wspólnie planują i realizują działania o charakterze szkoleniowym, współpracują w trakcie prowadzenia ewaluacji pracy własnej. 2. Zespołowe planowanie i modyfikowanie procesów	Brak wskazań.

		edukacyjnych wpływa na podniesienie efektywności pracy placówek.	
4.	„Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych”	1. Wnioski z analiz prowadzonych badań wewnętrznych oraz zewnętrznych wykorzystywane są do modyfikowania oferty szkoleń.	Brak wskazań.
5.	Pozostałe wymagania (1, 3, 5, 6, 8) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Placówki podejmują działania zgodnie z założeniami koncepcji pracy. Sprzyjają one budowaniu pozytywnego wizerunku w środowisku lokalnym. 2. Partycypacyjny sposób zarządzania sprzyja aktywnej współpracy pracowników, identyfikowaniu się z placówką, wzajemnemu wspieraniu i dzieleniu się odpowiedzialnością.	Brak wskazań.

- **Wnioski z ewaluacji placówek doskonalenia nauczycieli:**

1. Stworzony przez placówki system pozyskiwania od klientów informacji zwrotnej o jakości świadczonych usług pozwala na budowanie bazy danych przydatnej w procesie modyfikacji prowadzonych działań szkoleniowych, z uwzględnieniem zasady podmiotowości klienta.
2. Pracownicy merytoryczni podnoszą kompetencje zawodowe, wprowadzają innowacyjne i nowatorskie formy oraz metody pracy z klientami. Kluczowym elementem pracy jest wspólne planowanie i realizowanie działań ewaluacyjnych, szkoleniowych, wspierających i pomocowych oraz zespołowe rozwiązywanie problemów.
3. Sposób zarządzania placówką sprzyja partycypacji pracowników merytorycznych i konsultantów w tworzeniu koncepcji pracy, doskonaleniu zawodowemu, budowaniu płaszczyzny współpracy z podmiotami zewnętrznymi i wprowadzaniu zmian projakościowych.

2.2.10 Placówki oświatowo-wychowawcze

Wykres 10 Poziomy spełniania wymagań – placówki oświatowo-wychowawcze.

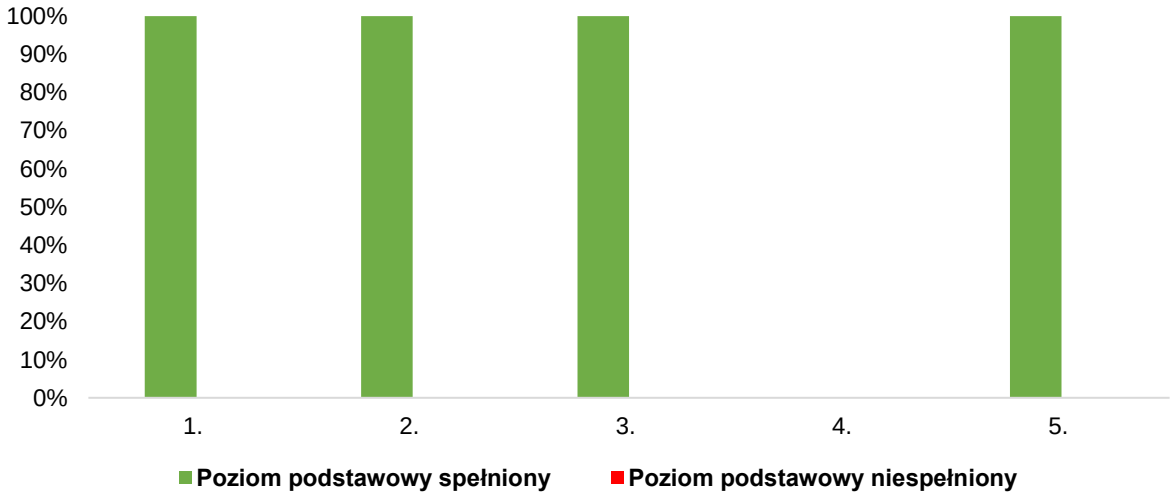

Tabela 11 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – placówki oświatowo-wychowawcze.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków i umożliwiającą organizację pracy w sposób sprzyjający osiąganiu celów"	1. Placówka działa zgodnie z koncepcją pracy uwzględniając rozpoznane potrzeby wychowanków. 2. Pracownicy pedagogiczni placówki monitorują osiągnięcia wychowanków, co pozwala na rozwijanie zainteresowań i talentów oraz kształtowanie postaw i osobowości. 3. Wychowawcy prowadzący zajęcia w poszczególnych pracowniach, stosują nowatorskie formy i metody pracy, co wpływa na rozwój kreatywności i zainteresowań wychowanków.	Brak wskazań.
2.	„Placówka wspomaga rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków oraz umożliwia korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego"	1. W wyniku diagnozy potrzeb dzieci placówki podejmują działania, które wpływają na ich rozwój i sposób spędzania czasu wolnego. 2. W placówkach monitorowane są osiągnięcia dzieci i młodzieży oraz wprowadzane modyfikacje, adekwatnie do potrzeb odbiorów. 3. Bogata oferta zajęć organizowanych przez placówki umożliwia uczestnikom zajęć odkrywanie i rozwijanie uzdolnień.	Brak wskazań.
3.	Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane w placówkach są dostosowane do potrzeb wychowanków. 2. Współpraca kadry sprzyja podejmowaniu skutecznych działań Wychowawczych, zapewniających wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. 3. Podejmowane działania wychowawcze są analizowane i w razie potrzeby modyfikowane.	Brak wskazań.
	„Zarządzanie placówka służy jej rozwojowi oraz promowaniu wartości edukacji.”	1. Sposób zarządzania placówką oraz wdrażanie wniosków, m. in. z ewaluacji wewnętrznej wpływają na podnoszenie jakości pracy. 2. Działania podejmowane w placówkach, w tym we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, sprzyjają integracji środowiska lokalnego. 3. Placówki wykorzystują informacje o sukcesach podopiecznych w działaniach promocyjnych.	Brak wskazań.

- **Wnioski z ewaluacji placówek oświatowo-wychowawczych:**

1. Placówki oświatowo-wychowawcze realizują działania wynikające z koncepcji pracy oraz rozpoznanych potrzeb wychowanków. Umożliwiają wychowankom uczestniczenie w podejmowaniu decyzji dotyczących zadań placówki, co sprzyja rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Placówki diagnozują potrzeby dzieci, zgodnie z zainteresowaniami i uzdolnieniami wychowanków, podejmują innowacyjne działania, które wpływają na ich rozwój i promują formy spędzania czasu wolnego.

3. Zaangażowanie kadry i jakość świadczonych przez placówki usług powoduje, że cieszą się one dużym uznaniem i są pozytywnie oceniane przez wychowanków, rodziców oraz partnerów.

2.2.11 Placówki kształcenia ustawicznego i inne, o których mowa w art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty

Wykres 11 Poziomy spełniania wymagań – placówki kształcenia ustawicznego i inne, o których mowa w art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty.

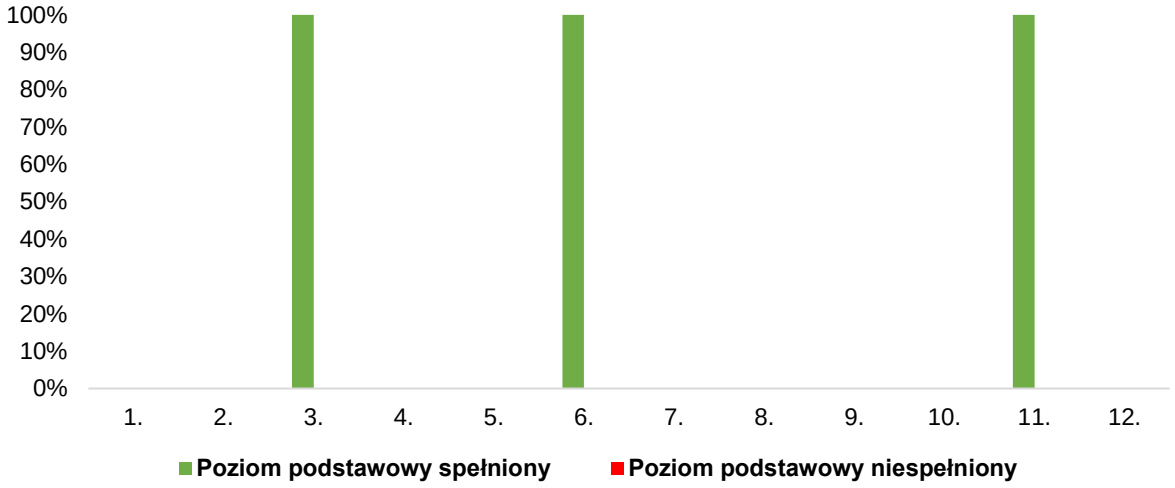

Tabela 12 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – placówki kształcenia ustawicznego i inne, o których mowa w art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. Placówki posiadają wyposażenie adekwatne do nauki zawodów.	Brak wskazań.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji";	1. Prowadzona jest stała współpraca z poszczególnymi szkołami, do których uczęszczają uczniowie Centrum Kształcenia Praktycznego. 2. Uczący się otrzymują wsparcie w zdobyciu określonych umiejętności zawodowych. 3. Systematycznie prowadzona jest bieżąca analiza sytuacji każdego wychowanka.	1. Badani sygnalizują niewystarczający kontakt między placówką a domem wychowanka.
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego	1. Placówki systematycznie dokonują analizy wyników egzaminów zawodowych i na tej podstawie formułują wnioski do dalszej pracy. 2. Wyniki badań zewnętrznych wykorzystywane są w realizacji procesu dydaktycznego.	Brak wskazań.

	kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych"		

- **Wnioski z ewaluacji placówek kształcenia ustawicznego i innych, o których mowa w art. 2 pkt. 3a ustawy:**

1. Placówki dysponują bogatą i nowoczesną bazą dydaktyczną adekwatnie do specyfiki zajęć praktycznych. Analiza wyników egzaminów zewnętrznych służy podniesieniu jakości pracy placówek.
2. Organizacja pracy placówek oraz realizacja procesów edukacyjnych tworzą optymalne warunki rozwoju słuchaczy. Podejmowane przez nauczycieli działania edukacyjne kształtują postawę uczenia się przez całe życie.
3. Placówki monitorują sytuację szkolną i pozaszkolną swoich słuchaczy, udzielając im wielorakiego wsparcia i pomocy.

2.2.12 Szkoły specjalne przyspasabiające do pracy*, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty

Wykres 12 Poziomy spełniania wymagań – szkoły specjalne przyspasabiające do pracy, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty.

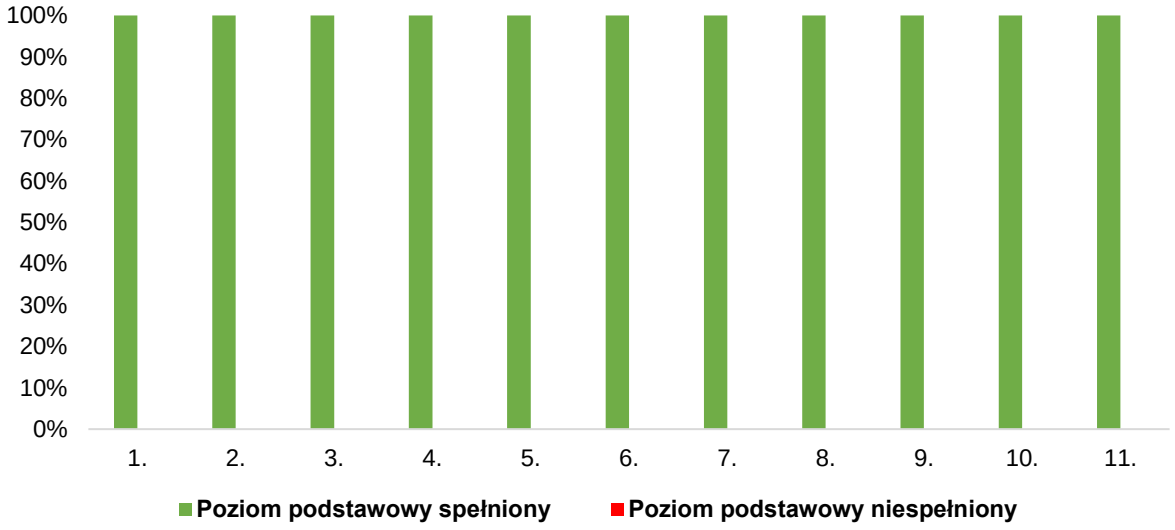

Tabela 13 Analiza jakościowa wyników ewaluacji – szkoły specjalne przyspasabiające do pracy, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty.

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków"	1. Prowadzone są działania zapewnienia wielostronnej opieki, edukacji, socjalizacji i resocjalizacji wychowanków zagrożonych demoralizacją, uzależnieniem i przejawiających zaburzenia zachowania. 2. Tworzone są możliwości nabywania umiejętności i kwalifikacji przydatnych	1. Sygnalizowane są trudności w nawiązywaniu kontaktów z rodzinami i opiekunami prawnymi wychowanków. 2. Notuje się niski procent usamodzielnionych i kończących szkołę wychowanków. 3. Występuje duża rotacja

		w dorosłym życiu, m.in.: kursy przygotowujące do zawodu, bezpłatne uczestnictwo w kursie na prawo jazdy kat. B, kurs kierowania wózkiem widłowym. 3. Zapewnienie wszechstronnej opieki medycznej wychowankom (lekarze specjaliści, dentysta, rehabilitant itp.).	wychowanków, która utrudnia realizację planowych działań edukacyjnych.
2.	„Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analiz badań zewnętrznych i wewnętrznych"	1. W ramach indywidualizacji nauczania wymagania edukacyjne dostosowane są do możliwości psychofizycznych wychowanków. 2. Systematyczna diagnoza osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz ocena zainteresowań wychowanków pozwala na dostosowanie zajęć. 3. Wyniki badań wewnętrznych i zewnętrznych wykorzystywane są do planowania i doskonalenia pracy.	1. Zmiana pobytu wychowanków – uczniów w różnych placówkach MOW utrudnia ciągłość i systematyczność procesu nauczania. 2. Podejmowane działania nie przekładają się na poprawę efektów kształcenia.
3.	Ewaluacja problemowa w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”	1. Placówki realizują działania dostosowane do potrzeb każdego wychowanka. 2. Placówki prowadzą analizy podejmowanych działań wychowawczych, profilaktycznych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych. 3. Zasady postępowania i współżycia w placówce są uzgadniane przez całą społeczność szkolną.	1. Zdarzają się przypadki nieprzestrzegania praw dziecka i nierespektowania powszechnie przyjętych norm społecznych.
	„Zarządzanie placówka służy jej rozwojowi”	1. Zarządzanie sprzyja zespołowej pracy nauczycieli realizujących zadania placówki. 2. Nadzór pedagogiczny sprawowany przez dyrektora, zaangażowanie wszystkich nauczycieli w ewaluację wewnętrzną służą planowaniu i realizacji działań podnoszących jakość pracy placówki. 3. Zarządzanie placówką służy wychowaniu, nauczaniu i uczeniu się podopiecznych oraz zapewnieniu odpowiednich warunków niezbędnych do realizacji tych zadań.	Brak wskazań.
4.	Pozostałe wymagania (3, 4, 6, 7, 8, 9, 10) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Wychowankowie mają możliwość nabywania wiedzy i umiejętności oraz rozwijania własnych zainteresowań poprzez udział w zajęciach obowiązkowych, specjalistycznych oraz innych realizowanych w placówce. 2. Proces wychowania i socjalizacji wychowanków odbywa się z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, które stanowią podstawę do konstruowania indywidualnych programów edukacyjno–terapeutycznych.	Brak wskazań.

** szkoły specjalne przysposabiające do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.*

- **Wnioski z ewaluacji szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, MOW-ów, MOS-ów, i innych ośrodków, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty:**

1. Szkoły i placówki w sposób systemowy rozpoznają możliwości, potrzeby oraz sytuację społeczną każdego ucznia i na tej podstawie indywidualizują proces nauczania, w tym we współpracy z partnerami działającymi w środowisku lokalnym.
2. Proces wychowania i socjalizacji wychowanków odbywa się z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, które stanowią podstawę do konstruowania indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych. Nierzadko utrudnieniem dla stwarzania optymalnych warunków realizacji procesu edukacyjnego są ograniczenia wynikające z bazy lokalowej placówek.
3. W szkołach specjalnych ścisła współpraca z rodzicami zapewnia uczniom optymalne warunki do pełnego rozwoju i przygotowuje do funkcjonowania społecznego. Natomiast brak współpracy z domem rodzinnym wychowanków MOW-ów i MOS-ów wskazuje na konieczność poszukiwania nowych sposobów na pozyskanie tej grupy do współpracy.

2.3 Uogólnione wnioski z ewaluacji.

1. Szkoły i placówki realizują działania wynikające z koncepcji pracy nakierowanej na wielostronny rozwój uczniów/wychowanków. Tworzą możliwości aktywnego uczestnictwa uczniów i rodziców w realizacji podejmowanych działań koncepcyjnych. Jednak nie we wszystkich szkołach i przedszkolach uczestnictwo rodziców w modyfikacji koncepcji ma charakter powszechny.
2. W szkołach systematycznie prowadzona jest diagnoza osiągnięć uczniów, w tym z uwzględnieniem poprzedniego etapu kształcenia. Podejmowane działania postdiagnostyczne nie zawsze przekładają się na wzrost efektów kształcenia. Nie wszyscy nauczyciele wykorzystują podczas planowania, realizowania i modyfikowania pracy dydaktyczno-wychowawczej najnowszą wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.
3. Nauczyciele realizują podstawę programową z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. Dają uczniom możliwość kształcenia niektórych umiejętności określonych w podstawie programowej. Podczas lekcji rzadziej tworzone są warunki sprzyjające kształceniu umiejętności myślenia naukowego oraz uczenia się. Uczniowie sporadycznie wykonują zadania o dużym stopniu skomplikowania (stosowanie wiedzy i umiejętności w sytuacjach nietypowych, formułowanie sądów i opinii wraz z uzasadnieniami).
4. Szkoły i placówki w sposób systemowy rozpoznają możliwości, potrzeby oraz sytuację społeczną każdego ucznia i na tej podstawie indywidualizują proces nauczania, w tym we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego. Nie we wszystkich szkołach indywidualizacja procesu edukacyjnego w odniesieniu do każdego ucznia jest powszechną praktyką wszystkich nauczycieli. Nie wszyscy uczniowie i rodzice otrzymują od nauczycieli wystarczające wsparcie w przypadku napotkanych trudności.
5. W przedszkolach i placówkach dzieci/młodzież z zaangażowaniem uczestniczą w zajęciach, podejmują różnorodne aktywności sprzyjające kształceniu

umiejętności, nabywaniu wiedzy oraz kształtowaniu postaw. Dzieci w przedszkolach najczęściej są odtwórcami działań nauczycieli. Nie wszystkie szkoły tworzą uczniom i rodzicom przestrzeń dla inicjatywności.

6. Prowadzone są działania wychowawcze, w tym profilaktyczne, ukierunkowane na kształtowanie u uczniów bezpiecznych zachowań i społecznie pożądanych postaw. Szkoły wprowadzają rozwiązania dotyczące przeciwdziałaniu dyskryminacji. Oddziaływania szkół w tym zakresie cechuje niska skuteczność, nie wszyscy uczniowie czują się bezpiecznie, nie mają poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. W szkołach nie jest powszechną praktyką partycypacja uczniów i rodziców w tworzenie wewnętrznych regulacji wychowawczych.
7. Zarządzanie szkołami ukierunkowane jest na zapewnianie warunków wspierających proces wychowania, uczenia się i nauczania, m. in. poprzez dbałość o specjalistyczne wyposażenie dydaktyczne, w tym pracowni zawodowych.
8. Budowanie współpracy z podmiotami środowiska lokalnego sprzyja doskonaleniu procesów edukacyjnych, umożliwia wielostronny rozwój uczniów i nauczycieli.

2.4 Rekomendacje na następny rok szkolny

Rekomendacje dotyczące planowania nadzoru pedagogicznego na następny rok szkolny (wynikające z wniosków z ewaluacji):

1. Promować działania, których celem jest poznawanie przez nauczycieli innowacyjnych i nowatorskich rozwiązań metodycznych, wyników badań zewnętrznych oraz pogłębianie wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii, nauk pokrewnych i umiejętne wykorzystywanie zdobytej wiedzy do doskonalenia procesów edukacyjnych (podnoszenia efektywności procesu nauczania).
2. Wspierać szkoły w zakresie nabywania przez nauczycieli umiejętności prowadzenia jakościowych analiz wyników sprawdzianu/egzaminów zewnętrznych i osiągnięć uczniów z uwzględnieniem kształcenia umiejętności formułowania wniosków z tych analiz.
3. W procesie wspomagania szkół uwzględnić szkolenia dla nauczycieli dotyczące wykorzystania wyników prowadzonych diagnoz potrzeb i możliwości każdego ucznia w doskonaleniu umiejętności i kształceniu u uczniów kluczowych kompetencji oraz indywidualizacji procesu edukacyjnego na lekcji.
4. Promować „dobre praktyki" dotyczące współpracy rodziców ze szkołami i placówkami, zwłaszcza w procesie podejmowania decyzji związanych z funkcjonowaniem szkół i placówek oraz rozwijaniem kreatywności i samorządności uczniów.
5. Doskonalić pracę dyrektorów szkół i rad pedagogicznych w zakresie formułowania i wdrażania wniosków z analizy wyników sprawdzianu/egzaminów zewnętrznych oraz badań zewnętrznych i wewnętrznych, a także skutecznego realizowania wniosków wynikających z monitorowania procesów edukacyjnych oraz wspomagania rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży.
6. Motywować dyrektorów szkół i placówek do doskonalenia sprawowanego przez nich nadzoru pedagogicznego, w szczególności w zakresie prowadzenia ewaluacji wewnętrznej.
7. Uwzględnić w planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2016/2017 prowadzenie ewaluacji problemowej w zakresie wymagań: „Rodzice są partnerami szkoły/placówki" i „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne".

3. Kontrola

3.1 Kontrole planowe

W roku szkolnym 2015/2016 w okresie od 1 września 2015 r. do 31 maja 2016 r., na podstawie arkuszy zatwierdzonych przez Ministra Edukacji Narodowej, Mazowiecki Kurator Oświaty przeprowadził kontrole planowe w następujących zakresach:

1. Zgodność zatrudnienia nauczycieli szkół i placówek z wymaganymi kwalifikacjami.
2. Zgodność z przepisami prawa przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych.
3. Zgodność działania placówek niepublicznych z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.
4. Realizacja kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych oraz prowadzenie dokumentacji kształcenia zgodnie z przepisami prawa oświatowego.
5. Prawidłowość organizacji pracy świetlicy szkolnej zorganizowanej w publicznej szkole podstawowej.

3.1.1 Ogólne informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli planowych (realizacji planu kontroli)

W roku szkolnym 2015/2016 pracownicy Kuratorium Oświaty w Warszawie przeprowadzili 494 kontrole planowe.

Tabela 14 Wykonanie planu kontroli w ramach zadań zaplanowanych na rok szkolny 2015/2016.

Lp.	Zadanie z zakresu nadzoru pedagogicznego	Liczba kontroli		Stopień realizacji planu (%)
		zaplanowanych	przeprowadzonych	
1.	Zgodność zatrudnienia nauczycieli szkół i placówek z wymaganymi kwalifikacjami.	103	105	101,94
2.	Zgodność z przepisami prawa przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych.	152	152	100
3.	Zgodność działania placówek niepublicznych z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.	32	32	100

4.	Realizacja kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych oraz prowadzenie dokumentacji kształcenia zgodnie z przepisami prawa oświatowego.	37	37	100
5.	Prawidłowość organizacji pracy świetlicy szkolnej zorganizowanej w publicznej szkole podstawowej.	144	144	100
6.	Zgodność z przepisami prawa wydawania orzeczeń i opinii przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych	23	24	104,34
RAZEM		**491**	**494**	**100,61**

3.1.2 Wyniki i wnioski z poszczególnych kontroli planowych

3.1.2.1 Zgodność zatrudnienia nauczycieli szkół i placówek z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrola dotyczyła zgodności zatrudnienia nauczycieli w szkołach i placówkach (o których mowa w art. 2 pkt 1-7 i 10-11 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty) oraz przydziału obowiązków zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrole przeprowadzano w okresie od września do grudnia 2015 r. w przedszkolach, szkołach i placówkach funkcjonujących na terenie województwa mazowieckiego.

W każdej szkole kontrolą objęto kwalifikacje 10 losowo wybranych nauczycieli, a w przypadku gdy zatrudnionych było mniej niż 10 nauczycieli, wszystkich nauczycieli.

Kwalifikacje nauczyciela rozpatrywano oddzielnie dla każdego przedmiotu (zajęć), które prowadził.

1. Kontrola została przeprowadzona w:
- 21 przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego, co stanowi 0,97% ogólnej liczby przedszkoli (i innych form wychowania przedszkolnego) funkcjonujących na terenie województwa, z których 47,62% stanowiły przedszkola (i inne formy wychowania przedszkolnego) publiczne, natomiast 52,38% stanowiły przedszkola (i inne formy wychowania przedszkolnego niepubliczne),
- 8 publicznych szkołach podstawowych, co stanowi 0,56% ogólnej liczby publicznych szkół podstawowych funkcjonujących na terenie województwa,
- 13 niepublicznych szkołach podstawowych, co stanowi 5,85% ogólnej liczby niepublicznych szkół podstawowych funkcjonujących na terenie województwa,
- 3 publicznych gimnazjach, co stanowi 0,38% ogólnej liczby publicznych gimnazjów funkcjonujących na terenie województwa,

- 7 niepublicznych gimnazjach, co stanowi 3,91% ogólnej liczby niepublicznych gimnazjów funkcjonujących na terenie województwa,
- 8 publicznych zasadniczych szkołach zawodowych, co stanowi 5,80% ogólnej liczby publicznych zasadniczych szkół zawodowych funkcjonujących na terenie województwa,
- 0 niepublicznych zasadniczych szkołach zawodowych, co stanowi 0% ogólnej liczby niepublicznych zasadniczych szkół zawodowych funkcjonujących na terenie województwa,
- 17 publicznych liceach ogólnokształcących, co stanowi 5,18% ogólnej liczby publicznych liceów ogólnokształcących funkcjonujących na terenie województwa,
- 3 niepublicznych liceach ogólnokształcących, co stanowi 1,34% ogólnej liczby niepublicznych liceów ogólnokształcących funkcjonujących na terenie województwa,
- 7 publicznych technikach, co stanowi 3,74% ogólnej liczby publicznych techników funkcjonujących na terenie województwa,
- 3 niepublicznych technikach, co stanowi 9,68% ogólnej liczby niepublicznych techników funkcjonujących na terenie województwa,
- 15 niewymienionych powyżej szkołach i placówkach, co stanowi 4,98% ogólnej liczby tych szkół i placówek funkcjonujących na terenie województwa.

2. Opis danych i ich analiza.

2.1 W przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego kontrolą objęto 129 nauczycieli, z których:
- 1 osoba nie posiadała odpowiedniego poziomu wykształcenia, co stanowiło 0,78% nauczycieli objętych kontrolą.,
- 1 osoba nie posiadała przygotowania merytorycznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0,78% nauczycieli objętych kontrolą,
- 1 osoba nie posiadała przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0,78% nauczycieli objętych kontrolą,
- 1 osoba nie posiadała przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), jednakże rozpoczynając pracę w przedszkolu, szkole lub placówce, zobowiązał się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie odbywania stażu zgodnie art. 10 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 0,78% nauczycieli objętych kontrolą,
- 2 osoby nie posiadały zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie bez wymaganych kwalifikacji do zajmowania danego stanowiska zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 1,55% nauczycieli objętych kontrolą.

2.2 W szkołach podstawowych kontrolą objęto 210 nauczycieli, z których:
- 0 osób nie posiadało odpowiedniego poziomu wykształcenia, co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 2 osoby nie posiadały przygotowania merytorycznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), jednakże rozpoczynając pracę w przedszkolu, szkole lub placówce, zobowiązał się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie

odbywania stażu zgodnie art. 10 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 2 osoby nie posiadały zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie bez wymaganych kwalifikacji do zajmowania danego stanowiska zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 0,95% nauczycieli objętych kontrolą.
Kwalifikacji nie posiadali nauczyciele następujących przedmiotów (zajęć):
Bibliotekarz - 1, zajęcia rewalidacyjne - 1.

2.3 W gimnazjach kontrolą objęto 100 nauczycieli, z których kwalifikacji nie posiadało 6 (liczba) osób, co stanowiło 6% nauczycieli objętych kontrolą.
- 0 osób nie posiadało odpowiedniego poziomu wykształcenia, co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 6 osób nie posiadało przygotowania merytorycznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 6% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), jednakże rozpoczynając pracę w przedszkolu, szkole lub placówce, zobowiązał się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie odbywania stażu zgodnie art. 10 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 6 osób nie posiadało zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie bez wymaganych kwalifikacji do zajmowania danego stanowiska zgodnie art. 10 ust. 9 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 6 % nauczycieli objętych kontrolą.
Kwalifikacji nie posiadali nauczyciele następujących przedmiotów (zajęć): edukacja dla bezpieczeństwa - 1, zajęcia techniczne - 1, zajęcia artystyczne - 2, chemia - 1, historia -1.

2.4 W zasadniczych szkołach zawodowych kontrolą objęto 79 nauczycieli, z których kwalifikacji nie posiadała 1 (liczba) osoba, co stanowiło 1,26% nauczycieli objętych kontrolą.
- 0 osób nie posiadało odpowiedniego poziomu wykształcenia, co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 1 osoba nie posiadała przygotowania merytorycznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 1,26% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), jednakże rozpoczynając pracę w przedszkolu, szkole lub placówce, zobowiązał się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie odbywania stażu zgodnie art. 10 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 1 osoba nie posiadała zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie bez wymaganych kwalifikacji do zajmowania danego stanowiska zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 1,26% nauczycieli objętych kontrolą.
Kwalifikacji nie posiadali nauczyciele następujących przedmiotów (zajęć):
materiałoznawstwo - 1.

2.5 W liceach ogólnokształcących kontrolą objęto 197 nauczycieli, z których kwalifikacji nie posiadały 2 (liczba) osoby, co stanowiło 1,02% nauczycieli objętych kontrolą.
- 2 osoby nie posiadały odpowiedniego poziomu wykształcenia, co stanowiło 1,02% nauczycieli objętych kontrolą.,
- 0 osób nie posiadało przygotowania merytorycznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), jednakże rozpoczynając pracę w przedszkolu, szkole lub placówce, zobowiązał się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie odbywania stażu zgodnie art. 10 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 2 osoby nie posiadały zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie bez wymaganych kwalifikacji do zajmowania danego stanowiska zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 1,02% nauczycieli objętych kontrolą.
Kwalifikacji nie posiadali nauczyciele następujących przedmiotów (zajęć):
wiedza o społeczeństwie - 1, historia – 1.

2.6 W technikach kontrolą objęto 100 nauczycieli, z których kwalifikacji nie posiadały 2 (liczba) osoby, co stanowiło 2% nauczycieli objętych kontrolą.
- 1 osoba nie posiadała odpowiedniego poziomu wykształcenia, co stanowiło 1% nauczycieli objętych kontrolą.,
- 0 osób nie posiadało przygotowania merytorycznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 1 osoba nie posiadała przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 1% nauczycieli objętych kontrolą,
- 1 osoba nie posiadała przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), jednakże rozpoczynając pracę w przedszkolu, szkole lub placówce, zobowiązał się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie odbywania stażu zgodnie art. 10 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 1% nauczycieli objętych kontrolą,
- 1 osoba nie posiadała zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie bez wymaganych kwalifikacji do zajmowania danego stanowiska zgodnie art. 10 ust. 9 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 1% nauczycieli objętych kontrolą.
Kwalifikacji nie posiadali nauczyciele następujących przedmiotów (zajęć): brak danych.

2.7 W niewymienionych powyższej szkołach i placówkach kontrolą objęto 118 nauczycieli, z których kwalifikacji nie posiadały 2 osoby, co stanowiło 1,68% nauczycieli objętych kontrolą.
- 0 osób nie posiadało odpowiedniego poziomu wykształcenia, co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania merytorycznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 2 osoby nie posiadały przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), co stanowiło 1,68% nauczycieli objętych kontrolą,
- 0 osób nie posiadało przygotowania pedagogicznego do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć), jednakże rozpoczynając pracę w przedszkolu, szkole lub

placówce, zobowiązał się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie odbywania stażu zgodnie art. 10 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 0% nauczycieli objętych kontrolą,
- 2 osoby nie posiadały zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie bez wymaganych kwalifikacji do zajmowania danego stanowiska zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 1,68% nauczycieli objętych kontrolą.
Kwalifikacji nie posiadali nauczyciele następujących przedmiotów (zajęć):
kontrola i nadzór weterynaryjny - 1, kontrola i nadzór weterynaryjny w praktyce – 1.

3. Liczba zaleceń wydanych przez kontrolujących w poszczególnych typach szkół.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom następującej liczby zaleceń dotyczących nauczycieli nieposiadających kwalifikacji:

1. Przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego 2.
2. Szkół podstawowych 2.
3. Gimnazjów 3.
4. Zasadniczych szkół zawodowych 1.
5. Liceów ogólnokształcących 1.
6. Techników 1.
7. Szkół i placówek niewymienionych powyżej 1.

Ogółem w przedszkolach (i innych formach wychowania przedszkolnego), w szkołach i placówkach, w których przeprowadzono kontrolę, kwalifikacji nie posiadało 18 osób, co stanowiło 1,92% wszystkich nauczycieli objętych kontrolą.

Liczba nauczycieli nieposiadających odpowiedniego poziomu wykształcenia we wszystkich kontrolowanych przedszkolach (i innych formach wychowania przedszkolnego), w szkołach i placówkach wynosiła 4 osoby, co stanowiło 0,42% wszystkich nauczycieli objętych kontrolą, natomiast liczba nauczycieli, którzy nie posiadali przygotowania merytorycznego do nauczania danego przedmiotu (prowadzenia zajęć) wynosiła 10 osób, co stanowiło 1,07% wszystkich nauczycieli objętych kontrolą.

Spośród wszystkich skontrolowanych nauczycieli przygotowania pedagogicznego nie posiadało 4 osoby, co stanowiło 0,42% wszystkich nauczycieli objętych kontrolą, z których 2 osoby zobowiązały się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie odbywania stażu, co stanowiło 0,21% wszystkich nauczycieli objętych kontrolą.

W skontrolowanych przedszkolach (i innych form wychowania przedszkolnego), w szkołach i placówkach 16 osób nie posiadało zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie bez wymaganych kwalifikacji do zajmowania danego stanowiska zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy Karta Nauczyciela, co stanowiło 1,71% wszystkich nauczycieli objętych kontrolą.

3.1.2.2 Zgodność z przepisami prawa przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych.

Kontrola dotyczyła sprawdzenia zgodności z przepisami prawa przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. *w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (Dz. U. Nr 83, poz. 562, ze zm.).

Kontrolą objęto 10% szkół publicznych (dla młodzieży): gimnazjum, trzyletnie liceum ogólnokształcące oraz czteroletnie technikum, znajdujących się na obszarze województwa mazowieckiego

Kontrolą objęto egzaminy klasyfikacyjne przeprowadzone w roku szkolnym 2014/2015. W przypadku, gdy w roku szkolnym 2014/2015 w szkole nie przeprowadzono żadnego egzaminu klasyfikacyjnego, kontrolą objęto ten rok szkolny, w którym przeprowadzono przynajmniej jeden egzamin klasyfikacyjny, biorąc pod uwagę lata szkolne: 2013/2014 lub 2012/2013.

Kontrola została przeprowadzona w okresie od stycznia do marca 2016 r. w:
- 78 gimnazjach, co stanowi 10% ogólnej liczby tych szkół funkcjonujących na terenie województwa;
- 40 liceach ogólnokształcących, co stanowi 14,65% ogólnej liczby tych szkół funkcjonujących na terenie województwa;
- 34 technikach, co stanowi 18,47% ogólnej liczby tych szkół funkcjonujących na terenie województwa.

1. Opis danych i ich analiza.

1.1. W 78 gimnazjach statut szkoły określa warunki i sposób przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 40 liceach ogólnokształcących statut szkoły określa warunki i sposób przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 33 technikach statut szkoły określa warunki i sposób przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, co stanowi 97,06 % kontrolowanych szkół.

1.2.a) W kontrolowanych gimnazjach żaden uczeń nie przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego z powodu realizacji indywidualnego toku nauczania.

W 1 liceum ogólnokształcącym 1 uczeń przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego z powodu realizacji indywidualnego toku nauczania, co stanowi 2,5% kontrolowanych szkół.

W kontrolowanych technikach żaden uczeń nie przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego z powodu realizacji indywidualnego toku nauczania.

1.2.b) W 5 gimnazjach 9 uczniów przystąpiło do egzaminu klasyfikacyjnego z powodu spełniania obowiązku szkolnego poza szkołą, co stanowi 6,41% kontrolowanych szkół.

W kontrolowanych liceach ogólnokształcących żaden uczeń nie przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego z powodu spełniania obowiązku nauki poza szkołą.

W 1 technikum 1 uczeń przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego z powodu spełniania obowiązku nauki poza szkołą, co stanowi 2,94% kontrolowanych szkół**.**

1.2.c) W 53 gimnazjach 106 uczniów przystąpiło do egzaminu klasyfikacyjnego z powodu nieobecności na zajęciach edukacyjnych, co stanowi 67,94% kontrolowanych szkół.

W 31 liceach ogólnokształcących 50 uczniów przystąpiło do egzaminu klasyfikacyjnego z powodu nieobecności na zajęciach edukacyjnych, co stanowi 77,5% kontrolowanych szkół.

W 29 technikach 137 uczniów przystąpiło do egzaminu klasyfikacyjnego z powodu nieobecności na zajęciach edukacyjnych, co stanowi 85,29% kontrolowanych szkół.

1.3. W 53 gimnazjach dyrektor szkoły uzgodnił z uczniem i jego rodzicami termin przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, co stanowi 91,38 % kontrolowanych szkół.

W 29 liceach ogólnokształcących dyrektor szkoły uzgodnił z uczniem i jego rodzicami termin przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, co stanowi 90,63% kontrolowanych szkół.

W 26 technikach dyrektor szkoły uzgodnił z uczniem i jego rodzicami termin przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, co stanowi 86,67% kontrolowanych szkół.

1.4. W 57 gimnazjach dyrektor szkoły wyznaczył termin przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego nie później niż w dniu poprzedzającym zakończenie rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, co stanowi 98,28% kontrolowanych szkół.

W 28 liceach ogólnokształcących dyrektor szkoły wyznaczył termin przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego nie później niż w dniu poprzedzającym zakończenie rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, co stanowi 87,50% kontrolowanych szkół.

W 26 technikach dyrektor szkoły wyznaczył termin przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego nie później niż w dniu poprzedzającym zakończenie rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, co stanowi 86,67% kontrolowanych szkół.

1.5. W 28 gimnazjach dyrektor szkoły wyznaczył dodatkowy termin egzaminu klasyfikacyjnego w przypadku ucznia, który z przyczyn usprawiedliwionych nie

przystąpił do tego egzaminu w ustalonym terminie, co stanowi 96,55% kontrolowanych szkół.

W 13 liceach ogólnokształcących dyrektor szkoły wyznaczył dodatkowy termin egzaminu klasyfikacyjnego w przypadku ucznia, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do tego egzaminu w ustalonym terminie, co stanowi 92,86% kontrolowanych szkół.

W 18 technikach dyrektor szkoły wyznaczył dodatkowy termin egzaminu klasyfikacyjnego w przypadku ucznia, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do tego egzaminu w ustalonym terminie, co stanowi 90% kontrolowanych szkół.

1.6. W 41 gimnazjach dyrektor szkoły powołał osoby do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 17 ust. 2, 3 i 4 pkt 1, zgodnie z przepisami prawa, co stanowi 80,39% kontrolowanych szkół.

W 26 liceach ogólnokształcących dyrektor szkoły powołał osoby do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 17 ust. 2, 3 i 4 pkt 1, zgodnie z przepisami prawa, co stanowi 83,87 % kontrolowanych szkół.

W 26 technikach dyrektor szkoły powołał osoby do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 17 ust. 2, 3 i 4 pkt 1, zgodnie z przepisami prawa, co stanowi 92,86% kontrolowanych szkół.

1.7.* W 5 gimnazjach dyrektor szkoły powołał osoby do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 17 ust. 4 pkt 2, zgodnie z przepisami prawa, co stanowi 100% kontrolowanych szkół, w których przeprowadzono egzamin dla ucznia spełniającego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą.

W kontrolowanych liceach ogólnokształcących nie przeprowadzano egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 17 ust. 4 pkt 2.

W 1 technikum dyrektor szkoły powołał osoby do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 17 ust. 4 pkt 2, zgodnie z przepisami prawa, co stanowi 100% kontrolowanych szkół, w których przeprowadzono egzamin dla ucznia spełniającego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą.

1.8. W 5 gimnazjach przewodniczący komisji do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 17 ust. 4 pkt 2, uzgodnił z uczniem oraz jego rodzicami liczbę zajęć, z których uczeń może zdawać egzaminy w ciągu jednego dnia, co stanowi 100% kontrolowanych szkół, w których przeprowadzono egzamin dla ucznia spełniającego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą.

W kontrolowanych liceach ogólnokształcących nie przeprowadzano egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 17 ust. 4 pkt 2.

W 1 technikum przewodniczący komisji do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 17 ust. 4 pkt 2, uzgodnił z uczniem oraz jego rodzicami liczbę zajęć, z których uczeń może zdawać egzaminy w ciągu jednego dnia,

co stanowi 100% kontrolowanych szkół, w których przeprowadzono egzamin dla ucznia spełniającego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą.

1.9. W 57 gimnazjach z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego został sporządzony protokół, co stanowi 98,28% kontrolowanych szkół.

W 31 liceach ogólnokształcących z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego został sporządzony protokół, co stanowi 96,88% kontrolowanych szkół.

W 29 technikach z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego został sporządzony protokół, co stanowi 96,67% kontrolowanych szkół.

1.10.a) W 57 gimnazjach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera imiona i nazwiska nauczycieli przeprowadzających egzamin klasyfikacyjny, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 31 liceach ogólnokształcących protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera imiona i nazwiska nauczycieli przeprowadzających egzamin klasyfikacyjny, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 29 technikach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera imiona i nazwiska nauczycieli przeprowadzających egzamin klasyfikacyjny, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

1.10.b) W 57 gimnazjach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera termin egzaminu, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 31 liceach ogólnokształcących protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera termin egzaminu, co stanowi 100 % kontrolowanych szkół.

W 29 technikach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera termin egzaminu, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

1.10.c) W 55 gimnazjach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera zadania (ćwiczenia) egzaminacyjne, co stanowi 96,49% kontrolowanych szkół.
W 31 liceach ogólnokształcących protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera zadania (ćwiczenia) egzaminacyjne, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 27 technikach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera zadania (ćwiczenia) egzaminacyjne, co stanowi 93,1% kontrolowanych szkół.

1.10.d) W 57 gimnazjach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera wynik egzaminu klasyfikacyjnego oraz uzyskane oceny, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 31 liceach ogólnokształcących protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera wynik egzaminu klasyfikacyjnego oraz uzyskane oceny, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 28 technikach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego zawiera wynik egzaminu klasyfikacyjnego oraz uzyskane oceny, co stanowi 96,55% kontrolowanych szkół.

1.11. W 57 gimnazjach egzamin klasyfikacyjny został przeprowadzony w terminie ustalonym przez dyrektora szkoły, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 31 liceach ogólnokształcących egzamin klasyfikacyjny został przeprowadzony w terminie ustalonym przez dyrektora szkoły, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 29 technikach egzamin klasyfikacyjny został przeprowadzony w terminie ustalonym przez dyrektora szkoły, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

1.12. W 56 gimnazjach do protokołu z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego dołączono pisemne prace ucznia, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 31 liceach ogólnokształcących do protokołu z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego dołączono pisemne prace ucznia, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 28 technikach do protokołu z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego dołączono pisemne prace ucznia, co stanowi 96,55% kontrolowanych szkół.

1.13. W 55 gimnazjach do protokołu z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego dołączono zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia, co stanowi 98,21% kontrolowanych szkół.

W 30 liceach ogólnokształcących do protokołu z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego dołączono zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 27 technikach do protokołu z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego dołączono zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia, co stanowi 93,1% kontrolowanych szkół.

1.14. W 57 gimnazjach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 31 liceach ogólnokształcących protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W 29 technikach protokół z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

1.15. W 3 gimnazjach uczeń lub rodzice ucznia zgłosili zastrzeżenia do przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego, co stanowi 5,17% kontrolowanych szkół.

W 1 liceum ogólnokształcącym uczeń lub rodzice ucznia zgłosili zastrzeżenia do przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego, co stanowi 3,13% kontrolowanych szkół.
W 1 technikum uczeń lub rodzice ucznia zgłosili zastrzeżenia do przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego, co stanowi 3,33% kontrolowanych szkół.

2. Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

2.1. Przeprowadzający kontrolę nie wydali żadnego zalecenia w:
- 42 gimnazjach, co stanowi 72,41% kontrolowanych szkół;
- 23 liceach ogólnokształcących, co stanowi 71,87% kontrolowanych szkół;
- 21 technikach , co stanowi 70% kontrolowanych szkół.

2.2. Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom szkół zaleceń w:
- 16 gimnazjach, co stanowi 27,58% kontrolowanych szkół;
- 9 liceach ogólnokształcących, co stanowi 28,13% kontrolowanych szkół;
- 9 technikach , co stanowi 30% kontrolowanych szkół.

2.3. Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektora do przestrzegania:

a) przepisów § 17 ust.5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 843) - do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, w przypadku ucznia nieklasyfikowanego z powodu nieusprawiedliwionej lub usprawiedliwionej nieobecności na zajęciach edukacyjnych oraz ucznia, który realizuje indywidualny tok nauki, należy powoływać komisję w składzie zgodnym z zapisami rozporządzenia – **17;**

b) przepisów dotyczących uzgadniania z uczniem i jego rodzicami terminu przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, zgodnie z przepisami art. 44l ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm.) – **12;**

c) przepisów dotyczących wyznaczania terminu przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego nie później niż w dniu poprzedzającym zakończenie rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, zgodnie z przepisami art. 44l ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm.) – **9.**

3. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

3.1. wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy:

- potrzeba wspomagania dyrektorów szkół w zakresie przestrzegania zapisów Rozdziału 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2015, poz. 2156 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2015 poz. 843) w szczególności dostosowanie zapisów statutów do ww. obowiązujących przepisów prawa oświatowego,

3.1. wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

- kontrola zgodności zapisów statutowych w zakresie wewnątrzszkolnego systemu oceniania z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego, z uwzględnieniem wszystkich typów szkół.

3.1.2.3 Zgodność działania placówek niepublicznych z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.

Celem kontroli była ocena funkcjonowania placówek niepublicznych zgodnie z przepisami prawa. Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 100 % niepublicznych placówek.

Kontrola została przeprowadzona w okresie od września do listopada.
Kontrolą objęto:

- **8** młodzieżowych ośrodków wychowawczych (MOW)
- **4** młodzieżowych ośrodków socjoterapii (MOS)
- **5** specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych (SOSW)
- **9** specjalnych ośrodków wychowawczych (SOW)
- **5** ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki (ORW).

Opis danych i ich analiza.

I. Wychowankowie placówek

1. W młodzieżowych ośrodkach wychowawczych przebywało 528 wychowanków: 323 (61,17%) wychowanków posiadało postanowienie sądu rodzinnego o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci umieszczenia w MOW,

205 (38,82%) wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym ze względu na niedostosowanie społeczne.

2. W młodzieżowych ośrodkach socjoterapii przebywało 368 wychowanków: 0 (0%) wychowanków posiadało postanowienie sądu rodzinnego o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci umieszczenia w MOS, 368 (100%) wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym.
3. W specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych przebywało 304 wychowanków: 304 (100%) wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym ze względu na niepełnosprawność.
4. W specjalnych ośrodkach wychowawczych przebywało 377 wychowanków: 362 (96%) wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym ze względu na niepełnosprawność, 15 (3,9%) wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym.
5. W ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych przebywało 151 wychowanków: 32 (21,19%): wychowanków z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym ze względu na upośledzenie umysłowe z niepełnosprawnościami sprzężonymi, 119 (78,8%) wychowanków z orzeczeniem o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

II. Funkcjonowanie MOW i MOS

1. 8 (100%) MOW oraz 4 (100%) MOS organizuje i udziela wychowankom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach, o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

2. W 8 (100%) MOW oraz 4 (100%) MOS, podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w placówce jest grupa wychowawcza. W 0 (0%) MOW i 0 (0%) MOS podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w placówce nie była grupa wychowawcza.

3. W 8 (100%) MOW oraz 4 (100%) MOS, wychowawcy grup wychowawczych realizowali z wychowankami indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne.

4. W 8 (100%) MOW oraz 4 (100%) MOS, grupą wychowawczą w placówce opiekował się wychowawca grupy wychowawczej.

5. 8 (100%) MOW oraz 4 (100%) MOS, zapewnia wychowankom całodobową opiekę.

6. 8 (100%) MOW oraz 4 (100%) MOS, organizuje zajęcia resocjalizacyjne, terapeutyczne oraz profilaktyczno-wychowawcze umożliwiające nabywanie umiejętności życiowych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym.

7. 8 (100%) MOW oraz 4 (100%) MOS, umożliwia wychowankom udział w zajęciach sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, w tym w zajęciach organizowanych na świeżym powietrzu w wymiarze co najmniej dwóch godzin dziennie (o ile pozwalają

na to warunki atmosferyczne), a także w zajęciach kulturalno-oświatowych i zajęciach rozwijających zainteresowania i szczególne uzdolnienia.

8. 7 (87,5%) MOW oraz 4 (100%) MOS, które współpracują ze szkołami ogólnodostępnymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych uczniów odpowiednio niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym uczęszczających do tych szkół. W 1 (12,5%) MOW nie są realizowane te działania. Dyrektor podał informację, że żaden z wychowanków nie uczęszcza do szkoły ogólnodostępnej.

9. W 8 (100%) MOW oraz 4 (liczba) (100%) MOS, opiekę w porze nocnej sprawuje wychowawca grupy wychowawczej, który ma do pomocy co najmniej jednego pracownika.

10. 8 (100%) MOW oraz 4 (100%) MOS prowadzą działalność w ciągu całego roku kalendarzowego jako placówka, w której nie są przewidziane ferie szkolne.

11. W 8 (100%) MOW oraz 3 (75%) MOS, liczba wychowanków w grupie wychowawczej w placówce wynosi do 12 wychowanków. W 1 (25%) MOS, liczba wychowanków w grupie wychowawczej w placówce jest inna niż wskazana w przepisach. Dyrektor wyjaśnił, że liczba wychowanków jest przekroczona ze względu na zapewnienie opieki w sytuacjach nagłych.

III. Funkcjonowanie SOSW

1. 5 (100%) SOSW organizuje i udziela wychowankom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach, o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

2. W 5 (100%) SOSW, podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w placówce jest grupa wychowawcza.

3. W 5 (100%) SOSW, wychowawcy grup wychowawczych realizowali z wychowankami indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne.

4. W 5 (100%) SOSW, grupą wychowawczą w placówce opiekował się wychowawca grupy wychowawczej.

5. 5 (100%) SOSW, zapewnia wychowankom całodobową opiekę.

6. W 5 (100%) SOSW, opiekę w porze nocnej sprawuje wychowawca grupy wychowawczej.

7. 5 (100%) SOSW, które prowadzą działalność w ciągu całego roku kalendarzowego jako placówka, w której są przewidziane ferie szkolne.

8. W 5 (100%) SOSW, w których dla wychowanków organizowane są zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, rewalidacyjne i usprawniające ruchowo, zajęcia

sportowe, turystyczne, rekreacyjne, kulturalno-oświatowe i zajęcia rozwijające zainteresowania i szczególne uzdolnienia.

9. Do 5 (100%) SOSW uczęszczają wyłącznie dzieci i młodzież, które z powodu niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły w miejscu zamieszkania.

10. 5 (100%) SOSW współpracuje ze szkołami ogólnodostępnymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych uczniów niepełnosprawnych.

11. Do 5 (100%) SOSW przyjmuje się dzieci i młodzież na okres wychowania przedszkolnego, rok szkolny, etap edukacyjny lub okres nauki w szkole.

12. W 5 (100%) SOSW wychowankowie przebywają do ukończenia wychowania przedszkolnego lub nauki w szkole wchodzącej w skład SOSW, nie dłużej jednak niż do ukończenia 23 roku życia, a w przypadku wychowanków, którzy rozpoczęli przed dniem 1 września 2012 r. naukę w szkole specjalnej – do ukończenia nauki w szkole specjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

13. W 5 (100%) SOSW liczba wychowanków w grupie wychowawczej odpowiada liczbie uczniów w oddziale odpowiedniego rodzaju przedszkola specjalnego lub szkoły specjalnej, określonej w przepisach w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.

14. W 4 (80%) SOSW do grupy wychowawczej, w skład której wchodzą uczniowie z upośledzeniem umysłowym z stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, lub uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, uczęszczający do klas I-IV szkoły podstawowej, została zatrudniona pomoc wychowawcy.

Natomiast w 1 (20%) SOSW do grupy wychowawczej, w skład której wchodzą uczniowie z upośledzeniem umysłowym z stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, lub uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, uczęszczający do klas I-IV szkoły podstawowej, została nie zatrudniono pomocy wychowawcy. Jako przyczynę dyrektor podawał:

1) Wychowankowie nie wymagają dodatkowej opieki.

IV. Funkcjonowanie SOW

1. 9 (100%) SOW organizuje i udziela wychowankom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach, o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

2. W 9 (100%) SOW, podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w placówce jest grupa wychowawcza.

3. W 8 (88,88%) SOW, wychowawcy grup wychowawczych realizowali z wychowankami indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne. W 1 (11,11%) SOW, wychowawcy grup wychowawczych nie realizowali z wychowankami indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.

4. W 9 (100%) SOW, grupą wychowawczą w placówce opiekował się wychowawca grupy wychowawczej. W 0 (0%) SOW, grupą wychowawczą w placówce nie opiekował się wychowawca grupy wychowawczej.

5. 9 (100%) SOW, zapewnia wychowankom całodobową opiekę.

6. W 9 (100%) SOW, opiekę w porze nocnej sprawuje wychowawca grupy wychowawczej.

7. 9 (100%) SOW prowadzą działalność w ciągu całego roku kalendarzowego jako placówka, w której są przewidziane ferie szkolne.

8. W 9 (100%) SOW, w których dla wychowanków organizowane są zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, rewalidacyjne i usprawniające ruchowo, zajęcia sportowe, turystyczne, rekreacyjne, kulturalno-oświatowe i zajęcia rozwijające zainteresowania i szczególne uzdolnienia.

9. W 9 (100%) SOW wychowankowie przebywają do czasu ukończenia nauki w szkole, nie dłużej jednak niż do ukończenia 23 roku życia, a w przypadku wychowanków, którzy rozpoczęli przed dniem 1 września 2012 r. naukę w szkole specjalnej – do ukończenia nauki w szkole specjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.
10. 9 (100%) SOW zapewnia wychowankom realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki poza SOW.

11. 9 (100%) SOW zapewnia wychowankom współpracę ze szkołą, w której wychowanek spełnia obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, w zakresie realizowania zajęć rewalidacyjnych i oddziaływań wychowawczych.

12. W 5 (55,56%) liczba wychowanków w grupie wychowawczej w SOW odpowiada liczbie uczniów w oddziale odpowiedniego rodzaju szkoły specjalnej, określonej w przepisach w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. W 4 (44,44%) SOW liczba wychowanków w grupie wychowawczej w SOW odpowiada liczbie uczniów w oddziale odpowiedniego rodzaju szkoły specjalnej, określonej w przepisach w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. Jako przyczynę dyrektorzy podawali:
    1) Dobro wychowanków- dzieci przebywają od początku w tej samej grupie, co ma pozytywny wpływ na ich rozwój emocjonalny.
    2) Liczba i skład utworzonych grup wychowawczych są optymalne do aktualnych możliwości kadrowych placówki i pozwalają na zaspokojenie potrzeb wychowanków.
    3) W grupach wychowawczych umieszczeni są wychowankowie ze względu na ich wzajemne relacje, podobieństwo w sposobie funkcjonowania. Wychowankowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, łączeni są

z osobami lepiej funkcjonującymi, w celu stymulowania ich rozwoju. Proszą o to również rodzice wychowanków. Dzieci wymagające pełnej opieki ze względu na niepełnosprawność ruchową, nie mogą być w jednej grupie, ponieważ jest to ogromny problem z zapewnieniem im należytej pomocy i opieki. Wychowankowie z niepełnosprawnością ruchową włączani są do innych grup.

V. Funkcjonowanie ORW

1. 5 (100%) ORW organizuje i udziela wychowankom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach, o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

2. W 5 (100%) ORW, podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w placówce jest grupa wychowawcza.

3. W 4 (80%) ORW, wychowawcy grup wychowawczych realizowali z wychowankami indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne. W 1 (20%) ORW, wychowawcy grup wychowawczych nie realizowali z wychowankami indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych. Jako przyczynę dyrektor podał:
   1) Niedopatrzenie w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

4. W 5 (100%) ORW, grupą wychowawczą w placówce opiekował się wychowawca grupy wychowawczej.

5. W 5 (100%) ORW wychowankami są dzieci i młodzież w wieku od 3 roku życia do 25 roku życia.

6. 5 (100%) ORW zapewnia wychowankom z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, prowadzonych indywidualnie lub w zespołach, zajęciach terapeutycznych i usprawniających ruchowo, dostosowanych do potrzeb wychowanków, oraz zajęciach rekreacyjnych.

7. 5 (100%) ORW prowadzi działalność przez cały rok szkolny, z wyjątkiem sobót i dni ustawowo wolnych od pracy, jako placówka w której są przewidziane ferie szkolne.

8. Czas pracy w 5 (100%) ORW wynosi nie mniej niż osiem godzin dziennie.

9. Czas pracy w 5 (100%) ORW i organizacja zajęć zostały określone przez dyrektora ORW w uzgodnieniu z organem prowadzącym.

10. W 5 (100%) ORW liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosi:
    1) w przypadku wychowanków z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim– do 4,
    2) w przypadku wychowanków z upośledzeniem umysłowym,
    z niepełnosprawnościami sprzężonymi – do 8, z tym że w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest autyzm, w tym zespół Aspergera – do 4.

11. W 5 (100%) ORW do każdej grupy wychowawczej została zatrudniona pomoc wychowawcy.

VI. Zalecenia zawarte w protokołach kontroli i spostrzeżenia kontrolujących

1. Przeprowadzający kontrolę nie wydali żadnego zalecenia w:
   - 7 MOW, co stanowi 87, 5% kontrolowanych MOW;
   - 3 MOS, co stanowi 75% kontrolowanych MOS;
   - 4 SOSW, co stanowi 80 % kontrolowanych SOSW;
   - 4 SOW, co stanowi 44, 44 % kontrolowanych SOW;
   - 4 ORW, co stanowi 80 % kontrolowanych ORW.

2. Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom placówek zaleceń w:
   - 1 MOW, co stanowi 12,5% kontrolowanych MOW;
   - 1 MOS, co stanowi 25% kontrolowanych MOS;
   - 1 SOSW, co stanowi 20% kontrolowanych SOSW;
   - 5 SOW, co stanowi 55,55% kontrolowanych SOW;
   - 1 ORW, co stanowi 20% kontrolowanych ORW.

3. Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektora placówki do przestrzegania przepisów:

a) § 33 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631) w związku z art. 84b ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.) - zaleca się, aby liczba wychowanków w grupie wychowawczej w SOW odpowiadała liczbie uczniów w oddziale odpowiedniego rodzaju szkoły specjalnej, określonej w przepisach w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół - **4**;

b) § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631) w związku z art. 84b ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze. zm.) - zaleca się, aby liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosiła do 12- **1**;

c) § 28 ust. 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631) w związku z art. 84b ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze. zm.) – zaleca się, aby do grupy wychowawczej, w skład której wchodzą uczniowie z upośledzeniem umysłowym z stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, lub uczniowie

z niepełnosprawnościami sprzężonymi, uczęszczający do klas I-IV szkoły podstawowej, została zatrudniona pomoc wychowawcy – **1.**

4. Najczęściej występujące w arkuszach kontroli spostrzeżenia kontrolujących dotyczyły:

a) niezgodności liczby wychowanków w grupach, w tym na zajęciach z pomocy psychologiczno- pedagogicznej, z liczbą określoną w przepisach prawa: rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r., Nr 61, poz. 624 ze zm.), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2015 r. , poz. 1113) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. , poz. 532),

b) opracowywania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów niezgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1113),

c) organizacji różnorodnych zajęć dla swoich wychowanków.

5. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

   1. Kontrole potwierdzają nieznajomość przez dyrektorów i nauczycieli przepisów prawa w zakresie organizacji i realizacji zadań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (m. in. liczebność grup, IPET).
   2. Indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne wymagają doskonalenia z uwzględnieniem wszystkich obszarów pracy z uczniem.

3.1.2.4 Realizacja kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych oraz prowadzenie dokumentacji kształcenia zgodnie z przepisami prawa oświatowego.

3.1.2.5 Prawidłowość organizacji pracy świetlicy szkolnej zorganizowanej w publicznej szkole podstawowej.

Celem kontroli była ocena zapewnienia przez publiczną szkołę podstawową możliwości korzystania ze świetlicy szkolnej zgodnie z przepisami prawa.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10% publicznych szkół podstawowych ogólnodostępnych.

Kontrolą zostały objęte publiczne szkoły podstawowe znajdujące się na obszarze województwa mazowieckiego.

Kontrola została przeprowadzona w okresie od lutego do kwietnia 2016 r.

1. Opis danych i ich analiza.

Kontrolą objęto:

- 144 (10,34%) publicznych szkół podstawowych spośród 1392 ww. szkół nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Informacje o organizacji pracy świetlicy szkolnej w publicznej szkole podstawowej

1. Spośród 144 publicznych szkół podstawowych objętych kontrolą, w 141 (97,92%) zorganizowano świetlicę szkolną. W 3 (2,08%) szkołach nie zorganizowano świetlicy z powodu *(trzy najczęściej podawane przez dyrektorów szkół)*:
   1) nikt z rodziców nie zapisał dziecka na zajęcia świetlicowe. Wszyscy rodzice zadeklarowali, że ich dzieci nie wymagają opieki świetlicowej. W szkole nie ma dzieci dojeżdżających,
   2) w arkuszu organizacji szkoły nie zostały zatwierdzone godziny na organizację świetlicy. Z wyjaśnień dyrektora wynika, że w szkole funkcjonuje świetlica środowiskowa organizowana z funduszu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wymiarze 15 h,
   3) w szkole nie zorganizowano świetlicy. W roku szkolnym 2015/2016 w szkole uczy się ogółem 54 dzieci, w tym w klasie "0" - 10, w klasie I - 14, w klasie II - 8, w klasie III - 9, w klasie IV - 10, w klasie V - 9, w klasie VI - 4. Zgodnie z danymi zawartymi w dziennikach zajęć lekcyjnych wszystkie dzieci mieszkają w odległości do 3 kilometrów od szkoły. Rodzice nie zgłosili potrzeby zapewnienia dzieciom opieki na świetlicy. Dzieci są odbierane ze szkoły bezpośrednio po zajęciach. Wszyscy chętni uczniowie korzystają w szkole z zajęć dodatkowych i rozwijających zainteresowania w ramach godzin z art. 42 Karta Nauczyciela. Jeśli zaistnieje potrzeba zapewnienia dzieciom możliwości korzystania ze świetlicy zostanie ona zorganizowana, zgodnie z art. 67 ust.1 pkt. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

W 132 (93,62%) publicznych szkół podstawowych objętych kontrolą liczba uczniów podczas zajęć prowadzonych przez jednego wychowawcę w świetlicy nie przekraczała 25. W 9 (6,38%) była niezgodna z przepisami prawa. Jako przyczynę dyrektorzy podawali *(trzy najczęściej podawane przez dyrektorów szkół)*:

1) dyrektor zobowiązał się zorganizować dodatkową opiekę nauczyciela,
2) liczba uczniów pod opieką jednego nauczyciela przekraczała dopuszczalną 25, ponieważ nauczycielka przebywała na zwolnieniu lekarskim od połowy października 2015 r.,
3) ze względu na przydzieloną liczbę godzin zajęć świetlicy zorganizowano dwie grupy dla 55 uczniów.

2. Dziennik zajęć prowadzonych w świetlicy

a) w 141 (100 %) szkołach objętych kontrolą szkoła prowadzi dziennik zajęć świetlicy. 0 szkół nie prowadzi dziennika zajęć w świetlicy, co stanowi 0% kontrolowanych szkół. Dyrektorzy wyjaśnili, że: (trzy najczęściej podawane przez dyrektorów szkół przyczyny stwierdzonej nieprawidłowości):
   1) nie dotyczy,
b) w 133 (94,33 %) szkołach objętych kontrolą szkoła dokumentuje w dzienniku zajęć w świetlicy zajęcia opieki świetlicowej,
c) w 132 (93,62%) szkołach objętych kontrolą w dzienniku zajęć w świetlicy dodatkowo odnotowuje się, że przeprowadzenie zajęć stanowi realizację zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy – Karta Nauczyciela.

3. Dokumentowanie zajęć prowadzonych w świetlicy

1) do dziennika zajęć w świetlicy zostały wpisane:
   a) w 141 (100%) szkołach objętych kontrolą szkoła wpisała w dzienniku zajęć plan pracy świetlicy na rok szkolny 2015/2016. W 0 (0%) spośród kontrolowanych dzienników nie wpisano planu pracy świetlicy na rok szkolny 2015/16,
   b) w 140 (99,29%) szkołach objętych kontrolą szkoła wpisała w dzienniku zajęć imiona i nazwiska uczniów korzystających ze świetlicy. W 1 (0,71%) spośród kontrolowanych dzienników nie wpisano imion i nazwisk uczniów,
   c) w 140 (99,29 %) szkołach objętych kontrolą szkoła wpisała w dzienniku zajęć oddział, do której uczęszczają uczniowie. W 1 (0,71 %) spośród kontrolowanych dzienników nie wpisano oddziału, do którego uczęszczają uczniowie,
   d) w 141 (100%) szkołach objętych kontrolą szkoła wpisała w dzienniku zajęć tematy przeprowadzonych zajęć. W 0 (0%) spośród kontrolowanych dzienników nie wpisano tematów przeprowadzonych zajęć.
2) w 136 (96,45%) szkołach objętych kontrolą szkoła odnotowuje w dzienniku zajęć w świetlicy obecność uczniów na poszczególnych godzinach zajęć w świetlicy. W 5 (3,55%) spośród kontrolowanych dzienników nie odnotowano obecności uczniów na poszczególnych godzinach zajęć w świetlicy.
3) w 141 (100%) szkołach objętych kontrolą wychowawca świetlicy potwierdza podpisem przeprowadzenie zajęć.

4. Warunki pracy świetlicy szkolnej:

1) w 138 (97,87 %) szkołach objętych kontrolą zdiagnozowano potrzeby rodziców w zakresie opieki świetlicowej dla dzieci. W 3 (2,13 %) szkołach nie zdiagnozowano potrzeby rodziców w zakresie opieki świetlicowej dla dzieci.

2) godziny pracy świetlicy szkolnej wynoszą:
   a) do 2 godzin dziennie w 5 (3,55 %) szkołach,
   b) do 4 godzin dziennie w 19 (13,47 %) szkołach,
   c) do 6 godzin dziennie w 31) (21,99 %) szkołach,
   d) do 8 godzin dziennie w 18 (12,76 %) szkołach,
   e) do 10 godzin dziennie w 53 (37,59 %) szkołach,
   f) powyżej 10 godzin dziennie w 15 (10,64 %) szkołach,

3) w 136 (96,45 %) szkołach objętych kontrolą czas pracy świetlicy jest dostosowany do organizacji dojazdu uczniów do szkoły.

4) w 124 (87,94 %) szkołach objętych kontrolą czas pracy świetlicy uwzględnia inne okoliczności wymagające zapewnienia uczniowi opieki w szkole. Najczęściej występujące inne okoliczności:
   a) Czas pracy rodziców
   b) Oczekiwanie przez dzieci na zajęcia dodatkowe

5) w 132 (93,62 %) szkołach objętych kontrolą liczba przyjętych do świetlicy uczniów uwzględnia wszystkie zgłoszenia rodziców. W 9 (6,38%) szkołach w których zgłoszenia rodziców nie zostały uwzględnione. Powodem było: (*trzy powody najczęściej podawane przez dyrektorów szkół*:
   - Brak w arkuszu wymienionych powodów
   - Liczba zgłoszeń rodziców: 16711
   - Liczba uczniów korzystających ze świetlicy: 17331

6) oferta zajęć w świetlicy uwzględnia:
   a) odrabianie lekcji – w 141 (100%) szkołach objętych kontrolą. Stosunek liczby godzin przeznaczonych na realizację ww. rodzaju zajęć do ogólnej liczby godzin pracy świetlicy wynosi 20,85%.
   b) zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów – w 141 (100%) szkołach objętych kontrolą. Stosunek liczby godzin przeznaczonych na realizację ww. rodzaju zajęć do ogólnej liczby godzin pracy świetlicy wynosi 30,67%.
   c) zajęcia zapewniające prawidłowy rozwój fizyczny uczniów – w 141 (100%) szkołach objętych kontrolą. Stosunek liczby godzin przeznaczonych na realizację ww. rodzaju zajęć do ogólnej liczby godzin pracy świetlicy wynosi 25,82%.
   d) inne zajęcia uwzględniające potrzeby edukacyjne i rozwojowe uczniów oraz ich możliwości psychofizyczne – w 139 (98,58%) szkołach objętych kontrolą. Stosunek liczby godzin przeznaczonych na realizację ww. rodzaju zajęć do ogólnej liczby godzin pracy świetlicy wynosi 22,68%.
   Przykłady rodzajów ww. zajęć: gry i zabawy, koło czytelnicze, zajęcia rozwijające zainteresowania oraz wspomagające rozwój uczniów, zajęcia plastyczne, muzyczne, sportowe, gry dydaktyczne.

2. Zalecenia zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom publicznych szkół podstawowych 17 zaleceń. Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły:
a) art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty - **9**;
b) 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji - **5**;
c) art. 67 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – **3**.

Najczęściej występujące w arkuszach kontroli spostrzeżenia kontrolującego dotyczyły:

a) organizacja pracy świetlicy jest zgodna z przepisami prawa i zapewnia uczniom opiekę i bezpieczeństwo w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych;
b) zorganizowano świetlicę z uwzględnieniem potrzeb uczniów w tym zakresie;
c) zajęcia świetlicowe nie są uwzględnione w arkuszu organizacyjnym szkoły.

3.1.2.6 Zgodność z przepisami prawa wydawania orzeczeń i opinii przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych

Kontrola dotyczyła wydawania przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczeń o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania, orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, w okresie od 1 września 2015 r. do 31 maja 2016 r.

Kontrolę przeprowadzono w czerwcu 2016 r.

1. Opis danych i ich analiza.

Kontrolą objęto 30% nadzorowanych publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, w których działają zespoły orzekające. Zaplanowano 23 kontrole, przeprowadzono 24.

W każdej poradni kontrolą objęto po 5 losowo wybranych orzeczeń każdego rodzaju oraz 5 losowo wybranych opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, wydanych w okresie od 1 września 2015 r. do 31 maja 2016 r. W przypadku mniejszej liczby orzeczeń i opinii, kontrolą objęto wszystkie wydane w tym okresie orzeczenia i opinie.

2. Zalecenia

Zalecenia wydano w 54% kontrolowanych poradni:

a) zaleca się wydawać orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. 1072) – **9,**

b) zaleca się wydawać orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (zespołowych lub indywidulanych) zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. 1072) – **9**,

c) zaleca się wydawać orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. 1072) – **6.**

3. **Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli**

1. *Wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy szkół podstawowych określające zakres wspomagania:*
   1) wspomaganie w zakresie dokumentowania obecności dzieci w świetlicy dla szkół, w których jest duża rotacja dzieci objętych opieką świetlicową w poszczególnych dniach i godzinach.
   2) wspomaganie w zakresie znajomości przepisów określonych w art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

2. *Wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:*

   1) monitorowanie pracy świetlicy pod kątem opieki, rozpoznawania i realizacji potrzeb edukacyjnych i rozwojowych uczniów oraz ich możliwości psychofizycznych;
   2) kontynuacja kontroli planowej w zakresie prawidłowości organizacji pracy świetlicy szkolnej.

3.1.3 Wnioski z kontroli planowych

a) <u>wynikające z analizy wyników kontroli:</u>
   – *wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy szkół i placówek, określające zakres wspomagania:*
     1. Zadania realizowane przez dyrektorów szkół i placówek będące przedmiotem kontroli planowych wymagają znajomości prawa oświatowego oraz umiejętności jego interpretowania. Ujawnione podczas kontroli nieprawidłowości wskazują na potrzebę szkoleń dla dyrektorów w zakresie przestrzegania przepisów prawa oświatowego w wybranych obszarach z uwzględnieniem specyfiki typu szkoły, a także w zakresie zmian w prawie oświatowym.
   – *wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:*
     1. Wyniki przeprowadzonych kontroli w zakresie realizacji kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych oraz prowadzenia dokumentacji kształcenia zgodnie z przepisami prawa oświatowego wskazują na potrzebę kontynuacji kontroli w tym zakresie- zalecenia wydano w ponad połowie kontrolowanych placówek.
     2. Dyrektorzy szkół nie w pełnym zakresie przestrzegają przepisów rozporządzenia Ministra edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów. Nieprawidłowości dotyczyły składu komisji, ustalania terminu oraz sporządzania protokołu z egzaminu- zalecenia wydano w 15% kontrolowanych szkół
b) <u>dotyczące organizacji kontroli:</u>

1. Wskazane jest terminowe zamieszczanie arkuszy kontroli na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Platformie SEO. Opóźnienia utrudniają organizację kontroli.
2. Ze względu na specyfikę pracy różnych placówek kontrole powinny być przydzielane zgodnie ze specjalnością wizytatorów.
3. Zasadne jest organizowanie doskonalenia wizytatorów w zakresie pogłębienia znajomości prawa w odniesieniu do merytorycznego obszaru kontroli.

3.2 Kontrole doraźne

Kontrole doraźne są przeprowadzane przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny w sytuacji, gdy zaistnieje potrzeba przeprowadzenia w szkole lub placówce działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego.

3.2.1 Ogólne informacje o przeprowadzonych kontrolach doraźnych

W roku szkolnym 2015/2016 pracownicy Kuratorium Oświaty w Warszawie przeprowadzili 798 kontroli doraźnych w 798 spośród 6617 nadzorowanych szkół i placówek. Kontrole te zostały przeprowadzone w szkołach i placówkach kierowanych przez 798 dyrektorów szkół i placówek.

Tabela 15 Informacja o obszarach, w jakich zostały przeprowadzone kontrole doraźne w roku szkolnym 2015/2016.

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli*:	**Liczba kontroli w:**						
	przedszkolach	szkołach dla dzieci i młodzieży			szkołach dla dorosłych	placówkach	**RAZEM**
		Szkołach podstawowych	gimnazjach	szkołach ponadgimnazjalnych			
• zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	25	36	14	28	9	7	**119**
• realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	7	24	13	27	2	4	**77**
• przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	0	26	8	47	6	0	**87**
• przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	27	35	11	36	1	19	**129**
• przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	23	57	14	26	1	11	**132**
• zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki	40	89	30	40	1	17	**217**
• przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty	0	35	18	11	54	0	**118**
• inne	133	254	170	191	5	64	**817**

3.2.2 Informacje dotyczące organizacji i przeprowadzania kontroli doraźnych

Przyczyną zarządzenia przez kuratora oświaty kontroli doraźnej w szkole lub placówce jest stwierdzenie potrzeby przeprowadzenia w tej szkole lub placówce działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego. Takie stwierdzenie może nastąpić na skutek wniosku pomiotu zewnętrznego lub na skutek analizy przez kuratora oświaty dotychczasowych wyników nadzoru pedagogicznego nad szkołą lub placówką.

Tabela 16 Podmioty wnioskujące o zarządzenie w r. szk. 2015/2016 kontroli doraźnych w szkołach lub placówkach.

Liczba kontroli doraźnych przeprowadzonych	**Liczba kontroli w:**						
	przedszkolach	szkołach dla dzieci i młodzieży			szkołach dla dorosłych	placówkach	**RAZEM**
		szkołach podstawowych	gimnazjach	szkołach ponadgimnazjalnych			
a) na wniosek, prośbę, w związku z informacją pozyskaną od:							
• organu prowadzącego szkołę lub placówkę	14	67	34	56	3	7	**181**
• prokuratury	0	0	1	0	0	1	**2**
• Rzecznika Praw Obywatelskich	2	1	0	0	0	1	**4**
• rodziców	35	112	33	31	3	10	**224**
• uczniów	0	1	1	3	4	1	**10**
• nauczycieli	1	7	6	12	0	2	**28**
• Rzecznika Praw Dziecka	5	17	4	0	0	5	**31**
• innych podmiotów	0	68	63	88	3	5	**227**
b) na skutek stwierdzenia przez Kuratora Oświaty potrzeby przeprowadzenia kontroli doraźnej	**115**	**115**	**68**	**37**	**60**	**41**	**436**
RAZEM KONTROLI DORAŹNYCH	**172**	**388**	**210**	**227**	**73**	**73**	**1143**

Kontrole doraźne były prowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, co zaprezentowano w tabeli.

Tabela 17

	Liczba kontroli doraźnych, w tym:	
1.	a) przeprowadzonych przez:	
	• jedną osobę	980
	• zespół dwuosobowy	162

	● zespół więcej niż dwuosobowy	1
	RAZEM KONTROLI DORAŹNYCH	**1143**
	b) przeprowadzonych na podstawie imiennych upoważnień.	1143
2.	Liczba sporządzonych przez kontrolujących protokołów kontroli:	
	a) w terminie 7 dni od dnia zakończenia kontroli	1143
	b) w terminie dłuższym niż 7 dni od dnia zakończenia kontroli.	0
	RAZEM PROTOKOŁÓW	**1143**

3.2.3 Wyniki kontroli doraźnych

Tabela 18

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli	Liczba zaleceń
zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	42
realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	38
przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	93
przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	73
przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	85
zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	173
przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty	154
inne	772
RAZEM	**1430**

3.2.4 Szczegółowe wyniki kontroli doraźnych.

3.2.4.1 Zgodność działania niepublicznych burs z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.

Celem kontroli była ocena zgodności działania niepublicznych burs z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631), z wyjątkiem przepisów określających wysokość i zasady odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 100% niepublicznych burs.

Kontrola została przeprowadzona w listopadzie 2015 r.

I. Kluczowe zagadnienia kontroli:

Kluczowym zagadnieniem przedmiotowej kontroli było uzyskanie informacji, czy działania niepublicznych burs są zgodne z przepisami prawa.

Sprawdzono:
1) czy bursa zapewnia wychowankom całodobową opiekę, warunki do nauki i pomoc w nauce, warunki do rozwijania zainteresowań i uzdolnień, uczestnictwo w kulturze, sporcie i turystyce,
2) z kim współpracuje bursa realizując swe zadania,
3) czy zespół wychowawczy ds. okresowej oceny sytuacji wychowanków diagnozuje problemy wychowawcze wychowanków i czy opracował plan wychowawczy na rok 2015/2016,
4) jak zorganizowana jest w bursie grupa wychowawcza (liczba wychowanków w grupie wychowawczej, w tym wychowanków wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, kto opiekuje się grupą wychowawczą),
5) kto sprawuje w bursie opiekę w porze nocnej.

II. Opis danych i ich analiza.

1. W bursie zapewniono wychowankom:
1) całodobową opiekę w 5 (100%) kontrolowanych bursach,
2) warunki do nauki w 5 (100%) kontrolowanych bursach,
3) pomoc w nauce w 5 (100%) kontrolowanych bursach,
4) warunki do rozwijania zainteresowań i szczególnych uzdolnień w 5 (100%) kontrolowanych bursach,
5) warunki umożliwiające uczestnictwo w kulturze, sporcie i turystyce w 5 (100%) kontrolowanych bursach.

2. 5 (100%) burs realizowała swe zadania we współpracy z rodzicami wychowanka, szkołą do której uczęszcza wychowanek oraz z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym z poradniami specjalistycznymi.

3. W 5 (100%) kontrolowanych bursach działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków.

4. Zespół wychowawczy do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanka:
1) w 5 (100%) diagnozował problemy wychowawcze wychowanków,
2) w 5 (100%) opracował plan wychowawczy na rok 2015/2016.

5. W skład zespołu wychowawczego weszli:
1) w 5 (100%) burs - dyrektor bursy lub upoważniona przez niego osoba,
2) w 5 (100%) burs - wychowawca grupy wychowawczej,
3) w 5 (100%) burs - w miarę potrzeb i możliwości – pedagog lub psycholog oraz inni specjaliści.

6. W 5 bursach (100%) podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami była grupa wychowawcza;
1) w 5 (100%) burs liczbę wychowanków w grupie wychowawczej określił dyrektor bursy w uzgodnieniu z organem prowadzącym bursę,

2) w 1 (100%) burs liczba wychowanków w każdej grupie wychowawczej, obejmującej wyłącznie wychowanków wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania odpowiadała liczbie uczniów oddziale odpowiedniego rodzaju szkoły specjalnej, określonej w przepisach w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół,
3) w 5 (100%) burs grupą wychowawczą opiekował się wychowawca grupy wychowawczej.

7. Opiekę w porze nocnej w 5 (100%) kontrolowanych bursach sprawował wychowawca.

III. Wyniki kontroli

Wyniki kontroli niepublicznych burs w roku szkolnym 2015/2016 wskazują, że w 5 (100%) kontrolowanych w skali kraju placówek ich działania były zgodne z obowiązującym prawem**.**

Występujące nieprawidłowości dotyczyły:
1) nieaktualnych zapisów w statucie bursy dotyczących rekrutacji wychowanków

Wydane zalecenie zobowiązywały dyrektora do:
1) dokonania zmian w statucie bursy uwzględniając § 9 załącznika nr 8 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.) – szczegółowe określenie zasad rekrutacji wychowanków do bursy zgodnie z aktualną sytuacją.

Zalecenia zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania 1 zalecenia.

1. Zalecenia

Wydane zalecenie dotyczyło zobowiązania dyrektora do:
1) dokonania zmian w statucie bursy uwzględniając § 9 załącznika nr 8 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.) – szczegółowe określenie zasad rekrutacji wychowanków do bursy zgodnie z aktualną sytuacją.

2. Najczęściej występujące w arkuszach kontroli spostrzeżenia kontrolującego dotyczyły:
1) dobrego przygotowania bursy do pobytu wychowanków - pokoje czyste, widne, wyposażone w miejsce do nauki. Wychowankowie mają do dyspozycji pokoje cichej nauki, salę multimedialną, małą salę gimnastyczną, kaplicę, aneks kuchenny,
2) wzorowego prowadzenia dokumentacji pracy,
3) organizacji bursy zapewniającej rodzinny klimat jej wychowankom.

3.2.4.2 Zgodność działania niepublicznych domów wczasów dziecięcych z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.

Celem kontroli było pozyskanie informacji o zgodności działania niepublicznych domów wczasów dziecięcych z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631), z wyjątkiem przepisów określających wysokość i zasady odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.

Kontrola została przeprowadzona w listopadzie 2015 r.
Kontrolą objęto 100% niepublicznych domów wczasów dziecięcych.

I. Kluczowe zagadnienia kontroli

Kluczowym zagadnieniem przedmiotowej kontroli było pozyskanie informacji o zgodności działania niepublicznych domów wczasów dziecięcych z przepisami z przepisami prawa.
Kontrolą objęto zgodność działalności domów wczasów dziecięcych w zakresie:
1) realizacji zadań placówki,
2) okresu pobytu wychowanków w domu wczasów dziecięcych,
3) zapewnienia wychowankom całodobowej opieki,
4) funkcjonowania grupy wychowawczej,
5) zapewnienia wychowankom realizacji obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki,
6) przekazywania pisemnej informacji o pobycie wychowanka w placówce dyrektorowi szkoły macierzystej i rodzicom (prawnym opiekunom) wychowanka.

II. Opis danych i ich analiza

W wyniku kontroli ustalono, że:

1. Domy wczasów dziecięcych realizowały następujące zadania:
1) w 1 (100%) kontrolowanych domów dziecięcych organizowane były zajęcia edukacyjne, opiekuńcze, wychowawcze i specjalistyczne,
2) w 1 (100%) kontrolowanych domów dziecięcych organizowane były zajęcia mające na celu rozwijanie zainteresowań i szczególnych uzdolnień wychowanków**,**
3) w 1 (100%) kontrolowanych domów dziecięcych organizowane były aktywne formy wypoczynku,
4) w 1 (100%) kontrolowanych domów dziecięcych organizowane były inne zadania.

2. W 1 (100%) kontrolowanych domów dziecięcych okres pobytu wychowanków w placówce wyniósł nie więcej niż 12 tygodni:
1) najkrótszy okres pobytu wychowanków wyniósł:

– liczba dni - 2 - liczba wychowanków 27, najdłuższy okres pobytu wychowanków wyniósł: – liczba dni - 5 - liczba wychowanków - 42.

3. **1 (100%) kontrolowany dom dziecięcy zapewniał wychowankom całodobową opiekę:**

1) w 1 (100%) kontrolowanym domu dziecięcym opiekę w porze nocnej sprawował wychowawca grupy,
2) w 1 (100%) kontrolowanym domu dziecięcym, w uzasadnionych przypadkach opiekę w porze nocnej sprawowała osoba niebędąca wychowawcą, wyznaczona przez dyrektora domu wczasów dziecięcych.

4. **W 1 (100%) kontrolowanych domów dziecięcych podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w domu wczasów dziecięcych była grupa wychowawcza:**

1) w 1 (100%) kontrolowanych domów dziecięcych liczbę wychowanków w grupie wychowawczej określił dyrektor domu wczasów dziecięcych w uzgodnieniu z organem prowadzącym dom wczasów dziecięcych.

III. Wyniki kontroli

Wyniki kontroli zgodności działania niepublicznych domów wczasów dziecięcych z przepisami prawa oświatowego, przeprowadzonej w roku szkolnym 2015/2016 wykazują, że 1 (100%) dom wczasów dziecięcych w kraju prowadzi działalność w kontrolowanym zakresie zgodnie z przepisami prawa.

Zalecenia zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

1. Zalecenia

Nie wydano zaleceń.

3.2.5 Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych

1. Wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

Obszary funkcjonowania szkół, w których wydano największą liczbę zaleceń podczas przeprowadzania kontroli doraźnych:

1) zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
2) przestrzeganie praw dziecka i ucznia,
3) przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.

2. Wskazujące na potrzebę zmian w przepisach prawa:

1) liczne zalecenia wydane podczas kontroli w obszarze spełniania przez szkoły niepubliczne wymagań określonych w art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty wskazują na zasadność zmian przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego dotyczących zadań dyrektora szkoły niepublicznej,

2) wskazane jest zwiększenie liczby godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz wprowadzenie obowiązku zatrudniania nauczyciela wspomagającego/ asystenta do współorganizacji procesu edukacji dla każdego ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi bez względu na rodzaj niepełnosprawności, jeśli istnieje taka potrzeba,
3) ograniczenie możliwości przedłużania powierzenia stanowiska dyrektora szkoły na okres dłuższy niż jedną kadencję.

4. Wspomaganie

4.1 Informacje opisujące działania Kuratora Oświaty w zakresie wspomagania szkół i placówek.

4.1.1 Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej Kuratorium analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli.

Sposób dokonywania analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego i wniosków:

a) opracowywanie analiz:
   - bieżących - tak ,
   - okresowych - tak,
   - całościowych – tak,
   zakres analiz:
   - tematyka kontroli - tak,
   - tematyka ewaluacji - tak,
   - zalecenia – tak,
   - uwagi - tak,
   - oceny spełniania przez poszczególne typy szkół i placówek wymagań państwa określonych w załączniku do rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego – tak,
   - wnioski z ewaluacji – tak,
   - inne: *organizacja wypoczynku, udział dzieci i uczniów w przeglądach i konkursach, sprawowanie nadzoru pedagogicznego przez dyrektorów, działania szkół/placówek w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa, realizacji programu wychowawczego i programu profilaktyki, wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych, „dobre praktyki" w zakresie dydaktyki, wychowania i opieki;*
b) źródła wyników:
   - arkusze zbiorcze kontroli planowych - tak,
   - arkusze kontroli doraźnych - tak,
   - raporty z ewaluacji całościowych - tak,
   - raporty z ewaluacji problemowych - tak,
   - inne: wymiana doświadczeń wizytatorów, informacje o wynikach sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych, dostępne wyniki badań m.in. na stronach internetowych CKE. OKE, IBE.

Sposoby podawania do publicznej wiadomości wyników i wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego:

- w formie publikacji na stronie internetowej - tak,

- w czasie okresowych narad, konferencji - tak,
- w publikacjach prasowych - tak, takich jak: *biuletyn „Oświata Mazowiecka", „Tygodnik Ostrołęcki", portale internetowe (moja ostroleka, e-ostroleka),*
- inne: *zebrania rad pedagogicznych z udziałem przedstawicieli rodziców i organów prowadzących, materiały z konferencji na płycie CD-R.*

4.1.2 Promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek

Promowanie wykorzystywania wyników ewaluacji zewnętrznej (szczególnie w kontekście stopnia spełnienia wymagań państwa), z wykorzystaniem form, tj.:
- konferencje i narady dla dyrektorów szkół i placówek (np. konferencje wojewódzkie, konferencje regionalne dot. ewaluacji organizowane przy współpracy z ORE) – promowanie znaczenia i upowszechnianie wyników ewaluacji - tak,
- informacje na stronach internetowych kuratorów - tak,
- szkolenia /spotkania o tematyce związanej z ewaluacją i obszarami badanymi podczas ewaluacji (w tym organizowane w ramach grantów) - tak,
- dystrybucja do szkół i placówek publikacji książkowych na temat ewaluacji - tak,
- inne sposoby:
  - konsultacje indywidualne prowadzone przez wizytatorów przeprowadzających ewaluację zewnętrzną adresowane do dyrektorów szkół i placówek nt. ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej w ramach działania punktu konsultacyjnego „Ewaluacja bez barier" (współpraca KO i MSCDN).

4.1.3 Inne działania wspomagające

Przedstawienie krótkiej informacji zbiorczej o innych działaniach wspomagających szkoły i placówki, podejmowanych przez Kuratora Oświaty w ramach tej formy nadzoru pedagogicznego.

Organizowanie:
- narad z dyrektorami szkół/ placówek z terenu działania Delegatur i Wydziałów Kuratorium Oświaty w Warszawie, m. in. dotyczące podsumowania wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2014/2015; omówienia podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa i obowiązujących przepisów prawa oświatowego, m. in. w zakresie awansu zawodowego, oceny pracy dyrektora, organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wymagań ewaluacyjnych,
- konferencji, m. in. promująca program profilaktyki bezpieczeństwa ruchu drogowego w ramach projektu „B&N", czyli B jak Bezpieczny i N jak Niechroniony uczestnik ruchu drogowego"; konferencja wojewódzka „Otwarta Szkoła. Tolerancja czy akceptacja?"; „Targi Zdrowego Życia – Senior 2015";
- szkoleń, m. in. dla regionalnych i szkolnych koordynatorów programu „Szkoła Promująca Zdrowie" – „Szkoła Promująca Zdrowie - tworzenie lokalnych strategii służących zwiększaniu zasobu szkół promujących zdrowie"; dla organizatorów wypoczynku w świetle nowych przepisów prawa; dla dyrektorów oraz pracowników placówek oświatowych dotyczące zasad postępowania w przypadku zdarzeń terrorystycznych,

- spotkań informacyjno-szkoleniowych, m. in. dotyczących problematyki przeciwdziałania dopalaczom i innym środkom psychoaktywnym; nauczania religii (we współpracy z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych odpowiedzialnych za nauczanie religii).

Monitorowanie pracy szkół i placówek w zakresie: realizacji doradztwa zawodowego i realizacji praktycznej nauki zawodu; sposobu zatrudniania nauczycieli w szkole/placówce na podstawie art. 10; promocji zdrowia i profilaktyki; realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego; wykorzystywania nowoczesnego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; realizacji zajęć wychowania fizycznego.

Upowszechnianie na stronach internetowych Kuratorium Oświaty w Warszawie i Delegaturach informacji o:
- ofertach szkoleń organizowanych przez m.in. ORE, IBE, MSCDN,
- osiągnięciach uczniów- Stypendia Prezesa Rady Ministrów,
- konkursach przedmiotowych i olimpiadach, obowiązujących warunkach uczestnictwa, wynikach.
- projektach edukacyjnych, programach europejskich, ważnych wydarzeniach w życiu szkół/placówek, kampaniach społecznych,
- akcjach, kampaniach społecznych kierowanych do dzieci i młodzieży poszczególnych typów szkół i placówek.

4.2 Wnioski z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty

Wnioski z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty:
a) wynikające z działań podejmowanych w ramach wspomagania, wskazujące na potrzeby w zakresie:

- *planowania nadzoru pedagogicznego*:

1. Przeprowadzenie ewaluacji zewnętrznych problemowych w zakresie wymagań dotyczących bezpieczeństwa uczniów.
2. Wykorzystanie wyników kontroli planowych i doraźnych do planowania czynności wspomagających pracę szkół, dyrektorów i nauczycieli.
3. Uwzględnianie wyników skarg, wniosków w planowaniu nadzoru pedagogicznego, ewaluacji i kontroli.

- *wspomagania pracy szkół i placówek:*

1. Badanie potrzeb, oczekiwań dyrektorów szkół w zakresie wspomagania.
2. Organizacja narad i szkoleń dla dyrektorów szkół/placówek.
3. Publikowanie informacji na stronach internetowych Kuratorium/Delegatur o szkoleniach, konferencjach, naradach.

b) dotyczące organizacji wspomagania:

1. Gromadzenie i upowszechnianie informacji o bezpłatnych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej proponowanych przez różnorodne stowarzyszenia, fundacje, służbę zdrowia.
2. Organizowanie cyklicznych szkoleń, narad, konferencji dla dyrektorów szkół/placówek w zakresie zdiagnozowanych obszarów.
3. Współpraca z instytucjami wspierającymi szkoły, w tym działającymi na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w szkołach; ORE, IBE, MSCDN, WCIES.

c) określające zakres wspomagania:

1. Przekazywanie informacji o zmianach w prawie oświatowym, szczególnie w odniesieniu do wydanych zaleceń, sformułowanych wniosków i wyników ewaluacji, organizacji pracy szkół i placówek, w tym zmian dotyczących przyjmowania dzieci 5-, 6- i 7-letnich do przedszkoli i szkół podstawowych, organizowania wypoczynku dzieci i młodzieży.
2. Upowszechnianie zagadnień związanych z: dokumentowaniem przez dyrektorów szkół/placówek realizacji zaplanowanych czynności nadzoru pedagogiczne, wykorzystaniem w bieżącej pracy dydaktyczno-wychowawczej zewnętrznych badań edukacyjnych, nauki języka obcego nowożytnego w przedszkolu, kształceniem dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy.

Data sporządzenia sprawozdania: 2 września 2016 r.

Podpis i pieczęć Kuratora Oświaty:

Mazowiecki Kurator Oświaty
/-/
Aurelia Michałowska